
ÁLLAMI HORGÁSZVIZSGA FELKÉSZÜLÉST SEGÍTŐ JEGYZET

JAVÍTOTT, AKTUALIZÁLT KIADÁS

2023.

TARTALOMJEGYZÉK

1	HALGAZDÁLKODÁSI ÉS HALVÉDELMI JOGSZABÁLYOK ISMERETE.....	6
1.1	A horgászok számára lényeges, jogszabályi alapfogalmak.....	6
1.2	Alapvető rendelkezések	8
1.3	A hal élőhelyének védelme	8
1.4	A halak és a halállományok védelme	9
1.5	Halfogásra jogosító okmányok	10
1.5.1	Állami horgászjegy és fogási napló, azaz Egységes Állami Horgászokmány.....	11
1.5.2	Turista állami horgászjegy	13
1.5.3	Fogási napló.....	13
1.5.4	Területi jegy.....	14
1.6	Horgászvizsga	15
1.7	A horgászat rendje.....	16
1.8	Tiltott eszközök és módok.....	17
1.9	Tilalmi idők és korlátozások.....	18
1.10	A horgászrendi szabályozások szerepe.....	22
2	MAGYARORSZÁGON ÉLŐ HALFAJOK MEGHATÁROZÁSA, FŐBB BIOLÓGIAI JELLEMZŐI.....	23
2.1	Óshonos, fogható halfajok	23
2.1.1	Angolna.....	23
2.1.2	Bodorka	24
2.1.3	Vörösszárnyú keszeg	24
2.1.4	Domolykó	24
2.1.5	Jászkeszeg.....	25
2.1.6	Balin.....	25
2.1.7	Küsz.....	26
2.1.8	Karikakeszeg	26
2.1.9	Dévérkeszeg.....	27
2.1.10	Laposkeszeg.....	27
2.1.11	Bagolykeszeg	28
2.1.12	Szilvaorrú keszeg	28
2.1.13	Garda	29

2.1.14	Paduc	29
2.1.15	Compó	30
2.1.16	Márna	30
2.1.17	Ponty.....	31
2.1.18	Harcsa	31
2.1.19	Csuka	32
2.1.20	Sebes pisztráng.....	32
2.1.21	Menyhal.....	33
2.1.22	Sügér	33
2.1.23	Süllő	34
2.1.24	Kőszüllő	34
2.2	Horgászat szempontjából jelentősebb idegenhonos fajok	35
2.2.1	Amur	35
2.2.2	Szívárványos pisztráng.....	35
2.2.3	Pisztrángsügér	36
2.2.4	Pontokaszpikus gébfajok	37
2.3	Idegenhonos, invazív fajok	37
2.3.1	Razbóra.....	38
2.3.2	Ezüstkárász	39
2.3.3	Törpeharcsafajok.....	40
2.3.4	Busák	40
2.3.5	Naphal	41
2.3.6	Amurgéb.....	41
2.4	Nem fogható, illetve külön időszakos felmentéssel fogható őshonos fajok.....	42
2.4.1	Kecsege.....	42
2.4.2	Széles kárász	43
2.4.3	Vágó durbincs	43
2.5	Természetvédelmi oltalom alatt álló halfajok.....	44
2.5.1	Körszájúak.....	44

2.5.2	Halak.....	44
3	A HORGÁSZETIKA SZABÁLYAI.....	51
4	AZ EGYESÜLETI TAGSÁGBÓL EREDŐ JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK, HORGÁSZSZERVEZETEK SZEREPE.....	53
4.1	A horgászegyesületek.....	53
4.2	Egyesületi tagságból eredő jogok és kötelezettségek.....	53
4.3	Horgászszervezetek.....	53
5	A HALÓRZÉS, VALAMINT A HORGÁSZATTAL KAPCSOLATOS HELYSZÍNI HATÓSÁGI ÉS RENDÉSZETI INTÉZKEDÉSEK.....	54
5.1	A halőrök feladata.....	54
5.2	A halór kötelezettségei a működési területén.....	54
5.3	A hivatásos halór által alkalmazható intézkedések.....	55
5.4	A társadalmi halór fogalma, jogállása.....	56
5.5	A társadalmi halór intézkedési jogosultságai.....	57
5.6	Állami Halóri Szolgálat.....	57
5.7	A halgazdálkodási igazgatás.....	57
5.8	A halgazdálkodási hatóság által alkalmazható jogkövetkezmények.....	58
5.8.1	A halvédelmi bírság.....	58
5.8.2	Eltiltás, horgászjegy visszavonása.....	59
6	A VÍZPARTI ÉS A CSÓNAKBÓL TÖRTÉNŐ HORGÁSZAT LEGFONTOSABB SZABÁLYAIRÓL ÉS ETIKAI ELVÁRÁS AIRÓL.....	60
6.1	A vízparton betartandó fontosabb vízminőség-védelmi, környezetvédelmi és biztonsági szabályok.....	60
6.2	A csónakból történő horgászat fontosabb szabályai.....	61
6.2.1	Vízijármű vezetőjére vonatkozó szabályok.....	61
6.2.2	Csónakkal való közlekedés szabályai.....	62
6.2.3	Csónak felszerelése és biztonsági előírásai.....	63
6.2.4	A csónak használata.....	64
7	ALAPVETŐ HORGÁSZMÓDSZEREK.....	64
7.1	Úszós horgászmódszerek.....	65
7.1.1	Spiccbotózás.....	65
7.1.2	Úszózás orsós bottal.....	65
7.1.3	Rakós botos úszózás.....	66
7.2	Fenekező horgászmódszerek.....	66
7.2.1	Hagyományos fenekező módszerek.....	66

7.2.2	Bojlizás.....	66
7.2.3	Feederezés.....	67
7.2.4	Pickerezés.....	67
7.3	Műcsalis horgászatok.....	67
7.3.1	Pergetés.....	67
7.3.2	Műlegyezés.....	68
8	A ZSÁKMÁNNYAL VALÓ KÍMÉLETES BÁNÁSMÓD.....	68
8.1	Jogszabályi előírások.....	68
8.2	Etikai, horgászrendi előírások.....	69

1 HALGAZDÁLKODÁSI ÉS HALVÉDELMI JOGSZABÁLYOK ISMERETE

A halgazdálkodásról és a hal védelméről szóló 2013. évi CII. törvény (röviden: Hhvtv.) a Magyarország területén levő halgazdálkodási vízterületeken és azok partján, valamint a haltermelési létesítményekben folyó, a halgazdálkodással, a hal és élőhelyének védelmével összefüggő tevékenységeket, valamint az ezeket végző vagy befolyásoló személyek – különösen a halgazdálkodásra alkalmas vizek és vízilétesítmények üzemeltetői, valamint a halgazdálkodási vízterületet és partját egyéb jogcímen használók, a vízhasználók – jogait és kötelezettségeit, a halgazdálkodási igazgatással összefüggő feladat- és hatásköröket, továbbá a halak és haltermékek kereskedelmének feltételeit szabályozza.

Természetvédelmi oltalom alatt álló hal és más hasznos víziállat esetében e törvény rendelkezéseit a természet védelméről szóló törvényben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni, azaz a védett fajok nem minden tekintetben tartoznak a Hhvtv. hatálya alá.

1.1 A horgászok számára lényeges, jogszabályi alapfogalmak

- *fogási méret*: a halak oldalán, az orrcsúcstól a farokúszó tövéig mért testhosszúság;
- *fogási napló*: a horgászat vagy halászat során kifogott halak – nyilvántartott halgazdálkodási vízterületenkénti, halfajonkénti, naponta kifogott mennyiségenkénti – kötelező bejegyzésére rendszeresített űrlap;
- *gereblyezés*: a halnak nem a táplálkozási viselkedésére alapozottan, és a szájnyílásán kívüli más testrészébe akasztott horoggal történő zsákmányul ejtésére irányuló módszer;
- *hal*: a halak, illetve a körszájúak csoportjába tartozó állatfaj, valamint ezek egyedfejlődési alakjai;
- *hal kifogása*: a halnak és más hasznos víziállatnak a halászat vagy a horgászat során történő megfogása és a vízbe vissza nem engedése (elvitele);
- *halállomány*: a halak és a más hasznos víziállatok összessége;
- *halászat*: a halnak vagy más hasznos víziállatnak megengedett módon és eszközzel halgazdálkodási vízterületen történő rekreációs vagy bemutatási célú, illetve ökológiai célú, szelektív fogása, továbbá gyűjtése, ide nem értve a horgászatot;
- *halastó*: olyan – elsődlegesen haltermelési célokat szolgáló, az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott feltételek esetén horgászatnak is helyt adó – haltermelési létesítmény, amely vízfeltöltést és lecsapolást biztosító műtárgyakkal rendelkezik, ideértve a teleltető, raktár- és ivadéknevelő tavakat, valamint a táp- és lecsapoló csatornákat;
- *halfogásra alkalmas állapot*: a választott horgászmodszernak megfelelően előkészített horgászalkésztség vagy a választott halászmodszernak megfelelően előkészített halászeszköz, amely az adott állapotában, módosítás nélküli használatával alkalmas a hal fogására;
- *halgazdálkodás*: a természetes vizek halállományának védelmével, megújításával és hasznosításával összefüggő tevékenységek, valamint az akvakultúra és az egyéb haltermelési tevékenységek gyűjtőfogalma;

- *halgazdálkodásra jogosult:* az adott nyilvántartott halgazdálkodási vízterület halgazdálkodási jogának hasznosítására - a Hhvtv.-ben meghatározott módon - jogosult természetes vagy jogi személy;
- *halgazdálkodási vízterület:* az a vízfolyás vagy állóvíz, amely jellegének megváltoztatása nélkül időszakosan vagy állandóan alkalmas a hal életfeltételeinek biztosítására, ide nem értve a haltermelési létesítményt;
- *halgazdálkodási vízterület partja:* védművekkel ellátott vízterület esetén a védmű mentetlen oldalának alapjától kifelé számított 100 méteres, védmű nélküli vízterületeknél az aktuális partvonalától számított 200 méteres sáv területe, továbbá a halgazdálkodási vízterület felé benyúló vagy afelett átívelő híd, átjáró, egyéb építmény, természetes képződmény;
- *holtág:* a folyóvíz azon mederrésze, amelyet a folyóvíz természetes úton, irányának megváltoztatásával elhagyott, vagy amelyet szabályozási célból leválasztottak róla;
- *horgászat:* rekreációs célból a halnak halgazdálkodási vízterületen és haltermelési létesítményben az e törvényben és a végrehajtására kiadott rendeletben megengedett módon és horgászalkohollal vagy a csalihalnak 1 négyzetméternél nem nagyobb emelőhálóval való fogása;
- *horgászalkohol:* horgászati célú, halfogásra alkalmas eszköz, amely legalább horgászbotból, horgászszinórból áll, és legfeljebb három horoggal van felszerelve;
- *horgászszervezet:* a horgászszövetség, valamint annak bírósági nyilvántartásba vett horgászati célú halgazdálkodást folytató tagszervezete, cégbíróságon bejegyzett, horgászati célú halgazdálkodást folytató gazdálkodó szervezet tagja, továbbá a bírósági nyilvántartásba vett horgászegyesület;
- *horgászszövetség:* a Magyar Országos Horgász Szövetség, mint a horgászok és a horgászszervezetek országos érdekképviseletét és koordinációját ellátó, bírósági nyilvántartásba vett szervezet;
- *ívóhely:* az ivarérett halak csoportosan vagy párosan felkeresett szaporodási helye, ahol az ivási felület és az ivási feltételek rendelkezésre állnak a szaporodáshoz;
- *más hasznos víziállat:* a rák, a béka, a kagyló, a pióca, a csövíjzó féreg, az árvaszúnyog, egyéb haltáplálék-szervezet, valamint ezek egyedfejlődési alakjai;
- *nyakzó háló:* olyan állított halászeszköz, amelynek fogási elve a hal megakadásán alapul és a megfogott egyed rövid időn belül történő elpusztulásához vezet;
- *meder:* a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló természetes mélyedés vagy kiépített terepalakulat, amelyet meghatározott partvonalig a víz rendszeresen elborít;
- *nyilvántartott halgazdálkodási vízterület:* olyan halgazdálkodási vízterület, amelyet a halgazdálkodási hatóság nyilvántartásba vett, és amelyre halgazdálkodásra jogosult nyilvántartásba vehető vagy a halgazdálkodási hatóság a halgazdálkodási jog jogosultját már rögzítette;
- *nyilvántartott horgász:* a horgász regisztráció alapján a horgászszövetség által nyilvántartott, az állami horgászjegy kiváltására jogosult gyermek horgász, ifjúsági horgász, felnőtt horgász, valamint a turista állami horgászjegyet kiváltó horgász;
  - *gyermek horgász:* a Hhvtv. 40. § (3) bekezdésében meghatározott, horgászegyesületi tagsággal nem rendelkező személy;

- *ifjúsági horgász*: a 10. életévét betöltött 18 év alatti, valamint az adott naptári évben 18. életévét betöltő, gyermek horgásznak nem minősülő, állami horgászvizsgával rendelkező, horgászegyesületi tagsággal rendelkező személy;
- *telepítés*: a hal vagy más hasznos víziállat egyedének vagy állományának hasznosítási céllal történő kihelyezése halgazdálkodási vízterületre;
- *turista állami horgászjegy*: olyan, magyar és külföldi állampolgárok számára, meghatározott díj ellenében, meghatározott időszakra, meghatározott szabályok szerinti horgászatra feljogosító állami horgászjegy, amely a törvény hatálya alá tartozó vízterületeken lehetővé teszi a horgászatot;
- *vermelőhely*: a vizek azon mederrésze, általában mélyebb mederalakulata, amelyet a halak a téli, hideg vízhőmérsékletű időszakban csoportosan vagy tömegesen felkeresnek, és ahol viszonylagos nyugalmi állapotban töltik a téli időszakot.

1.2 Alapvető rendelkezések

Magyarország halgazdálkodási vízterületeinek halállománya nemzeti kincs, természeti érték és gazdasági erőforrás, amelyet a társadalomnak védenie és természetes megújulását elősegítenie kell, hasznosítását pedig a fenntarthatóság szempontjai szerint kell tervezni és megvalósítani.

A halgazdálkodás kifejezés a halgazdálkodási vízterületeken történő horgászati és halászati célú halgazdálkodási hasznosítást, valamint a haltermelési létesítményekben megvalósuló akvakultúra-gazdálkodást foglalja magába.

Haltermelés haltermelési létesítményben és nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen folytatható.

A halgazdálkodási vízterületek halgazdálkodási hasznosítása során a horgászat és a horgászturizmus fejlesztése elsőbbséget élvez más hasznosítási módokkal szemben.

Ha a törvény másként nem rendelkezik, a Magyarország halgazdálkodási vízterületein élő halállomány az állam tulajdonát képezi. A törvény alapján az állam tulajdonát képző halak és más hasznos víziállatok a jogszerű kifogásukkal vagy elhullásukkal kerülnek a halgazdálkodásra jogosult tulajdonába.

A hal kifogására az adott halgazdálkodási vízterületen halgazdálkodásra jogosult vagy az általa feljogosított, halfogásra jogosító okmányokkal rendelkező személy (a továbbiakban: feljogosított személy) jogosult. A halfogáshoz szükséges okmányokkal rendelkező horgász is ilyen feljogosított személy. A feljogosított személy a jogszerű kifogással és a fogási naplóban való rögzítéssel szerzi meg a hal tulajdonjogát.

A jogosulatlanul kifogott hal, valamint más hasznos víziállat a halgazdálkodásra jogosult tulajdonába kerül, ha a vízbe élve már nem helyezhető vissza.

1.3 A hal élőhelyének védelme

A halgazdálkodási vízterületen minden tevékenységet úgy kell végezni, hogy az a halállományok fennmaradását és természetes módon történő megújulását, gyarapodását lehetővé tegye, illetve ne akadályozza.

A halállományok telelő és szaporodó helyeinek védelméről halgazdálkodási vízterületenként külön kell gondoskodni.

A halgazdálkodási hatóság a vízterületet – ha annak ökológiai szerepe indokolja – halgazdálkodási kíméleti területnek jelöli ki és halfogási tilalmat rendel el.

A halállományok telelő és szaporodó helyein, különösen halgazdálkodási kíméleti területen, a halgazdálkodási hatóság a halállomány védelme érdekében az egyéb vízhasználati módok hatósági korlátozását kezdeményezheti.

Ha a halállomány vagy élőhelyének védelme indokolja, a halgazdálkodási hatóság a halgazdálkodási vízterületen vagy annak meghatározott részén a következő élőhely- és állományvédelmi intézkedéseket rendeli el:

- a hal élőhelyén kialakult természeti egyensúly megbontására alkalmas szerkezet, táplálékanyag, etetőanyag vízbe helyezésének korlátozása vagy tiltása,
- a halállományban észlelt elhullás esetén a haltetem eltávolítása, megsemmisítése,
- a gépi meghajtású vízi jármű használatának korlátozása vagy tiltása,
- erős vízszint-ingadozás miatt kialakult helyzetekben a halállomány, különösen a halivadék a kijelölt nyilvántartott halgazdálkodási vízterületre való visszajuttatása.
- kíméleti területek kijelölése,
- halállományt veszélyeztető gerinces állatfajok riasztására vagy gyérítésére való kötelezés.
- őshonos halállományt veszélyeztető tájidegen, invazív halfajok elleni védekezésre, ökológiai célú szelektív halászat elvégzésére vagy elvégeztetésére történő kötelezés

A kíméleti területre érvényes tilalmak és korlátozások megismertetéséről a halgazdálkodásra jogosult köteles gondoskodni.

A halgazdálkodásra jogosult a területi jegyen vagy a területi jeggyel együtt átadott nyomtatott tájékoztatóban gondoskodik a kíméleti terület határai részletes leírásának, valamint a kíméleti területre vonatkozó halfogási tilalom időbeli hatályának megismertetéséről.

1.4 A halak és a halállományok védelme

A természetvédelmi oltalom alatt álló hal, valamint más hasznos víziállat kifogása, illetve gyűjtése – ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – tilos. Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületnek nem minősülő vízterületen haltelepítés nem végezhető.

Halgazdálkodási vízterületről kifogott őshonos halak – az állománymentés és a mesterséges körülmények közötti szaporítási célból fogott halak halgazdálkodási hatóság engedélyével végzett telepítésének kivételével – másik halgazdálkodási vízterületre, illetve haltermelési létesítménybe nem telepíthetők.

Halgazdálkodási vízterületről kifogott nem őshonos halak másik halgazdálkodási vízterületre nem telepíthetők. Halgazdálkodási vízterületről kifogott nem őshonos halak haltermelési létesítménybe halhús termelési vagy takarmányozási célból – a halgazdálkodási hatóság engedélyével – helyezhetők ki.

Általános vagy fajlagos fogási tilalom alá tartozó vagy jogszabályban, illetve hatósági határozatban megjelölt mérettartományon kívüli hal vagy más hasznos víziállat fogása esetén a halat vagy más hasznos víziállatot a fogást követően haladéktalanul és kíméletesen vissza kell helyezni a vízbe. Ezt akkor is meg kell tenni, ha az egyed a megfogás során megsérült, elpusztult.

Fontos kiemelni, hogy az ételmezési célra alkalmas kifogott hal kizárólag ételmezési célra használható fel, tehát pl. állatok (kutya, macska, sertés) etetésére nem.

1.5 Halfogásra jogosító okmányok

A halgazdálkodási vízterületeken, valamint haltermelési létesítményen **a hal fogása és a halfogásra irányuló tevékenység** – horgászat esetén – a horgászegyesületi tagságot igazoló, horgászszövetség által kiadott érvényes Magyar Horgászkártya (ami elsődlegesen a papír alapú horgászigazolvány utódja), **állami horgászjegy és fogási napló** elnevezésű Egységes Állami Horgászokmány (röviden: EÁH vagy állami horgászokmány) vagy **turista állami horgászjegy és hozzá tartozó fogási napló** birtokában, a Hhvtv. és végrehajtási rendeletének, *a halgazdálkodás és a halvédelem egyes szabályainak megállapításáról szóló 133/2013. (XII. 29.) VM rendelet* (röviden: Vhr.) rendelkezéseinek betartásával folytatható.

A horgászjegytípusok nem ruházhatók át. Évente – az adott jegytípusból – egy személy részére csak egy alkalommal váltható ki, kivéve abban az esetben, ha a jegy elveszett vagy megsemmisült.

A **nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen** horgászati tevékenység végzéséhez **a halgazdálkodásra jogosult által kiadott területi jegy is szükséges.**

Érdemes tudni, hogy nemcsak a halak kifogása, hanem bármely más hasznos víziállat gyűjtése (pl. árvaszúnyoglárva, nem védett kagyló- vagy rákfajok egyedei) is kizárólag halfogásra jogosító okmányok birtokában lehetséges.

Állami horgászjegy, turista állami horgászjegy nem adható annak a személynek – a halgazdálkodási hatóság bírságot kiszabó határozatában megállapított eltiltás időtartamára –, **akivel szemben halvédelmi bírságot szabtak ki.** A halgazdálkodási hatóság által megállapított **eltiltás lejártát követően** állami horgászjegy, turista állami horgászjegy csak akkor adható ki, amennyiben az igénylő a halvédelmi bírságot megfizette.

Kötelező horgász regisztráció és Magyar Horgászkártya (MHK)

2019. január 1-jétől az **állami horgászjegy váltásának** – valamint az egyszerűbb és gyorsabb adminisztráció és nyilvántartás kialakítása miatt **a horgászvizsgára történő jelentkezésnek is – előfeltétele az érvényes horgász regisztráció.**

A MOHOSZ közfeladat-ellátásának keretében kifejlesztett horgászszövetségi informatikai szakrendszer (HORINFO) tárolja és kezeli a horgászvizsgára, egyesületi tagságra és horgászati okmányokra vonatkozó adatokat, ami a jövőben minden tekintetben egyszerűsíti a horgászok életét, emellett nagy hatékonysággal kiszűri, illetve megakadályozza az esetleges visszaéléseket is.

A gyermekhorgászok regisztrációjához – a cselekvőképességre vonatkozó jogszabályi előírások miatt – először az egyik szülőnek, illetve hozzátartozónak szükséges regisztrálni a rendszerbe, majd az internetes felületen a „saját gyermek” menüpont kiválasztásával regisztrálható a gyermek. Ha a hozzátartozó nem horgászik, nem kötelező kártyát igényelnie. A külföldiek érvényes arcképes személyazonosító okmány (útlevel, személyi igazolvány) képének feltöltésével regisztrálhatnak a rendszerbe.

A **regisztráció része a Magyar Horgászkártya (MHK) igénylése**, amellyel a kártya a korábbi papíralapú horgász igazolvány helyébe lépett. A **gyermekhorgászok és a külföldi horgászok számára az MHK igénylése nem kötelező**, de amennyiben szeretnék, természetesen van lehetőség az igénylésére. Az elkészült kártyát a gyártó cég postai úton, ajánlott levélként küldi meg a megadott postacímre (jelenleg csak magyarországi postacímre van lehetőség igényelni). Az 5 évig érvényes kártya több szerződött partnercég kedvezményes ajánlatának igénybevételére is feljogosítja tulajdonosát.

A regisztráció során készült nyilatkozat az érvényes állami horgászjegy felmutatása mellett ideiglenesen helyettesíti a horgászkártyát annak sikeres kézbesítéséig a horgászati tevékenység során.

1.5.1 Állami horgászjegy és fogási napló, azaz Egységes Állami Horgászokmány

Az **Egységes Állami Horgászokmányt (EÁH)** – közismert nevén **az állami horgászjegyet** – a horgászszövetség, valamint a horgászszövetség által megbízott horgászszervezet, vagy annak forgalmazási pontja adhatja ki.

Az állami horgászjegyet kiadó horgászszervezet nyilvántartást vezet az általa kiadott okmányról.

Az állami horgászjegy horgászatra jogosít, amelynek alapvető országos rendjét a Vhr. rendelkezései határozzák meg.

Állami horgászjegyet **az a természetes személy válthat ki, aki** érvényes horgász regisztrációval rendelkezik, és a váltásakor **igazolni tudja**, hogy sikeres **állami horgászvizsgát tett** (a Hhvtv.-ben meghatározott mentesség esetén annak igazolása szükséges) **vagy korábban érvényes állami horgászjegyét bemutatja, továbbá adott évre érvényes horgászegyesületi tagságát igazolja.** A horgász az állami horgászvizsga letételét állami horgászvizsga bizonyítvánnyal igazolja, vagy elektronikus módon tett horgászvizsga esetén a horgászvizsga automatikusan eltárolódik a HORINFO szakrendszerben.

Magyar állampolgársággal és állandó lakóhellyel, valamint magyar állami horgászvizsgával nem rendelkező, vagyis **külföldi természetes személy más országban kiállított horgászati okirat vagy okmány bemutatásával jogosult az állami horgászjegy kiváltására.**

Az **állami horgászjegy díj ellenében** váltható, és kiadásának napjától kezdve a következő év **január 31. napjáig érvényes.** A határidőn túl leadott, **hibásan kitöltött vagy le nem adott fogási napló** esetén is kiadható **az állami horgászjegy**, melynek díja a mindenkori (fogási napló díja nélküli) **díj kétszerese**, díjmentességben részesülő személyek esetén – a gyermek horgászok kivételével – az állami horgászjegy díjának megfelelő összeg.

3 éves kortól az adott év december 31. napjáig a 15. életévét be nem töltött személy, azaz gyermekhorgász számára – bármilyen vizsgakötelezettség vagy horgász szervezeti tagság nélkül – az állami horgászjegy egyszerűen és díjmentesen kiváltható.

Az állami horgászvizsga letétele alól mentesül azon értelmi fogyatékos személy, továbbá vak vagy gyengénlátó személy, akinek a törvényes képviselője az állapotát igazoló okmányokat az állami horgászvizsga bizottság számára benyújtja.

Az állami horgászvizsga letétele alól mentesített, halfogásra jogosító okmányokkal rendelkező értelmi fogyatékos személy kizárólag 18. életévét betöltött, állami horgászvizsgával rendelkező személy folyamatos jelenlétében horgászhat.

Mentesül az állami horgászjegy díjának megfizetése alól a horgászszervezeti tagsággal nem rendelkező gyermekhorgász mellett a 70. életévét betöltött személy, azon értelmi fogyatékos személy, akinek a törvényes képviselője az állapotát igazoló okmányokat benyújtja, az állapotát igazoló okmányokat benyújtó mozgásszervi vagy hallási fogyatékos, valamint vak vagy gyengénlátó személy.

Állami horgászjeggyel rendelkező személy legfeljebb kettő – egyenként legfeljebb három, darabonként legfeljebb háromágú, horoggal felszerelt – horgász-késztséget, valamint egyidejűleg – ha a helyi horgászrend megengedi - egy darab, 1 m²-nél nem nagyobb csalihal-fogó emelőhálót használhat.

Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen a halgazdálkodásra jogosult, illetve horgászatra hasznosított haltermelési létesítményen az üzemeltető a helyi horgászrendben engedélyezheti legfeljebb három – egyenként egy darab egyágú horoggal felszerelt – horgász-késztség használatát.

Azokon a nyilvántartott halgazdálkodási vízterületeken, amelyek a MOHOSZ, mint horgászszövetség hasznabérletében vannak – ideértve az alhasznabérbe adott vízterületeket is –, a három horgász-késztség használata csak a horgászszövetség jóváhagyása esetén adható ki, valamint ez esetben a megfogott őshonos halfajok egyedét minden esetben vissza kell helyezni éltető elemébe (C&R, azaz „Fogd meg és ereszd vissza!” horgászati).

A gyermekhorgász és az értelmi fogyatékos személy állami horgászjegy birtokában egy darab, egy – legfeljebb háromágú – horoggal felszerelt horgász-késztséget használhat.

A gyermekhorgász kizárólag nagykorú személy felügyelete mellett horgászhat.

Az állami horgászjegy és a hozzátartozó fogási napló díját a Hhvtv. - halgazdálkodási törvény végrehajtási rendelete (Vhr.) határozza meg, amely kiadásának napjától kezdve a következő év január 31. napjáig érvényes.

Az állami horgászjegy és fogási napló ellopását, megsemmisülését vagy elvesztését annak jogosultja a horgászszövetség által a forgalmazással megbízott horgászszervezet azon forgalmazási pontján, ahol számára az okmány kiadásra került, vagy – ha azon a helyen az állami horgászjegy forgalmazása időközben megszűnt, akkor a horgászszövetségnek haladéktalanul köteles bejelenteni.

A horgászszövetség a megsemmisült vagy elveszett okmányt a jogosult kérelmére a Vhr. szerinti díj megfizetése ellenében pótolja. Az új állami horgászjegy vagy horgász fogási napló az adott nyilvántartott halgazdálkodási területre kiadott éves területi jegy helyi horgászrendben megállapított engedélyezett éves kifogási (elviteli) mennyiségei, valamint a jogszabályban meghatározott éves halfogásra vonatkozó kvóták is időarányosan értelmezendők.

1.5.2 Turista állami horgászjegy

A turista állami horgászjeggyel rendelkező személy **egy – legfeljebb kettő**, darabonként legfeljebb háromágú **horoggal felszerelt – horgászkesztséget, valamint egyidejűleg – ha a helyi horgászrend megengedi - egy darab, 1 m²-nél nem nagyobb csalihalfogó emelőhálót használhat.**

A turista állami horgászjegy díj ellenében váltható és **a váltás időpontjától számítva a 90. nap végéig érvényes és egy naptári évben csak egyszer váltható ki.** Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen az érvényességi időtartamán belül csak érvényes területi jeggyel jogosít horgászatra. A turista állami horgászjegy – az alapvető szabály- és fajismeret igazolását lehetővé tévő online tudáspróba teljesítése esetén – a HORINFO szakrendszerben, kizárólag elektronikusan vásárolható meg.

1.5.3 Fogási napló

A fogási napló az „állami horgászjegy és fogási napló” elnevezésű okmány, másnéven **Egységes Állami Horgászokmány (EÁH)** elválaszthatatlan részét képezi, és a horgászattal eltöltött napok számának, valamint a kifogott halak regisztrációjára szolgál.

A fogási naplót az állami horgászjegy jogosultja legkésőbb a fogási naplón feltüntetett tárgyévét követő év **február 28. napjáig köteles leadni** annak a szervezetnek, amelynél az állami horgászjegyét kiváltotta vagy a következő évi állami horgászjegyét kiváltani szándékozik. A fogási napló határidőben történő leadása a kiváltás szerinti szervezet címére térítvevény-szolgáltatással is teljesíthető.

Az állami horgászjegy jogosultja köteles úgy átadni a fogási naplóját, hogy **éves fogási adatait nyilvántartott halgazdálkodási vízterületenként és halfajonként összesíti, valamint összegzi a horgászattal eltöltött napok számát.**

A határidőben és megfelelően összesített formában leadott horgász fogási naplóról a horgászszervezet az **átvétel ellenében igazolást ad**, és nyilvántartást vezet. Igazolás kiadása **nem szükséges** abban az esetben, **ha a horgász nyilatkozik, hogy e szervezetnél kívánja új állami horgászjegyét kiváltani.**

A turista állami horgászjeggyel kiadott fogási naplót a turista állami horgászjegy érvényességének lejártát követő **30 napon belül kell megküldeni a horgászszövetségnek.** A turista állami horgászjeggyel rendelkező személy e kötelezettségét a horgászszövetségi **online értékesítési rendszeren keresztül is** teljesítheti. Ha fogási napló **leadási**

kötelezettségét nem teljesíti, akkor a következő évben nem válthat turista állami horgászjegyet.

A horgászat megkezdésekor a horgász köteles megjelölni a fogási naplóban szereplő éves naptárban a horgászat megkezdésének napját. Vízi járműből végzett horgászat esetén a vízi jármű indulása számít a horgászat megkezdésének.

Az engedélyes a **kifogott, azaz megtartani kívánt, darabszám-korlátozás alá eső halat** a horogtól való megszabadítás után **azonnal** köteles a fogási naplóba bejegyezni. A megtartani nem kívánt, a fogást követően haladéktalanul elengedett halat a fogási naplóba nem kell bejegyezni. A **darabszám-korlátozással nem védett halfajok mennyiségét** azok ösztömegében kifejezve **a horgászat befejezését követően, a vízpart elhagyása előtt köteles a fogási naplóba bejegyezni.** A bejegyzést naponta akár többször is el kell végezni, ha a horgász a nyilvántartott halgazdálkodási vízterületet napközben elhagyja, azaz ismét el kell végezni, ha ugyanazon a napon horgászva ismét darabszám-korlátozással nem védett halfajokat fog ki.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a naptárban a horgászat megkezdésekor jelölendő az adott naptári nap.

1.5.4 Területi jegy

Területi jegyet egy vagy több halgazdálkodásra jogosult adhat ki a feljogosított személy részére, mellyel horgászati lehetőséget biztosíthat. A nyilvántartott halgazdálkodási vízterületre annak halgazdálkodásra jogosultja(i) által **kiadható területi jegy kizárólag**

- **állami horgászjegy és fogási naplóval vagy**
- **turista állami horgászjeggyel és fogási naplóval együtt jogosít horgászatra.**

A területi jegyen vagy annak (a területi jegyen megjelölt) papír alapú, illetve elektronikusan hozzáférhető mellékletében **a halgazdálkodásra jogosultnak fel kell tüntetnie** – többek között – halgazdálkodásra jogosult által a **helyi horgászrendben megállapított, jogszabályoktól eltérő bármilyen szigorításra irányuló fogási korlátozásokat**, az egyes halfajok kifogható mérettartományától, illetve fajlagos tilalmi idejétől való kedvezményi, illetve **mentesítési eltéréseket**, melyeket a halgazdálkodási hatóság állapított meg, valamint a **kíméleti terület vagy területek határainak részletes leírását és időbeli hatályát**, amelyek betartása a feljogosított személy számára kötelező. A területi jegynek a nyomon követhetőség érdekében megszakítás nélkül sorszámozottnak és (papíralapú jegy esetében) tőpéldányosnak kell lennie és tartalmaznia kell a területi jegy érvényességével érintett nyilvántartott halgazdálkodási vízterület (vagy vízterületek) rövidített víztérkódját (vagy víztérkódjait), illetve a jegytípus azonosítására szolgáló horgászszövetségi jegykódot.

Egy horgász részére egy halgazdálkodási vízterületen – ide nem értve az igazoltan elvesztett vagy megsemmisült jegy pótlását és az összevont területi jegyek kiadását – **évente egy darab éves területi jegy adható ki.**

A horgászszövetség haszonbérletébe tartozó halgazdálkodási vízterületek fogásai esetében a naponta kifogható darabszámmal is védett halfajokból egy személy érvényes állami horgászjeggyel vagy állami halászejeggyel évente együttesen és összesen **legfeljebb 100 darabot, de legfeljebb 150 kg-ot**, gyermek horgászként, illetve turista állami horgászjeggyel legfeljebb **20 darabot, de legfeljebb 30 kg-ot** foghat ki.

A darabszám-korlátozással nem védett őshonos halfajokból egy személy érvényes állami horgászjeggyel vagy állami halászejeggyel évente együttesen és összesen legfeljebb 100 kg-ot, gyermek horgászként, illetve turista állami horgászjeggyel legfeljebb 20 kg-ot foghat ki. Ha a horgász olyan halat fog, amellyel a megszabott súlyhatárt átlépi, azt a halat megtarthatja, de további őshonos halat már nem tarthat meg.

Amennyiben a horgász olyan éves összevont területi jeggyel rendelkezik, amelyben szereplő vízterületre külön éves területi jeggyel is rendelkezik, vagy rendelkezni szeretne – vagy fordított esetben –, akkor az adott vízterületre az összevont területi jegye nem lehet érvényes, melyet valamilyen kitörölhetetlen módon jelzett formában azon fel is kell tüntetnie.

A területi jegyen lévő információkat – különös tekintettel a helyi horgászrendre – a horgászati tevékenység megkezdése előtt mindenképpen **ajánlott áttanulmányozni**, mivel a nyilvántartott halgazdálkodási vízterületre jellemzően a jogszabályban foglaltaktól eltérő, **szigorúbb helyi horgászati szabályozás is vonatkozik**. A horgászati tevékenység megkezdése előtt szükséges ellenőrizni a területi jegy érvényességének időtartamát, a halgazdálkodásra jogosult által megállapított, jogszabályoktól eltérő bármilyen fogási korlátozást, az egyes halfajok kifogható mérettartományától, illetve fajlagos tilalmi idejétől való eltéréseket, melyeket a megyeszékhely szerinti Kormányhivatal halgazdálkodási hatósága a halgazdálkodásra jogosult részére jóváhagyott a halgazdálkodási tervben. A kíméleti terület vagy területek határainak részletes leírását és időbeli hatályát a területi jegy vagy annak melléklete tartalmazza.

Ha a horgászattal vagy hal fogásával összefüggésben közigazgatási, szabálysértési vagy büntetőeljárás indul egy horgással szemben, akkor az emiatt tőle a halór intézkedése során elvett területi jegyet a halgazdálkodásra jogosult, az eljárás jogerős befejezéséig visszatarthatja, és azt az eljárás eredményétől függően visszaadja vagy visszavonja.

1.6 Horgászvizsga

Elektronikus támogatású állami horgászvizsgát a horgászszövetség, illetve az általa a vizsgáztatásba bevont horgászszervezet (megyei, területi horgászszövetségek) által meghirdetett vizsganapon és helyszínen díjmentesen lehet tenni. A vizsgáztatásba bevont horgászszervezet köteles kéthavonta legalább egy állami horgászvizsga megtartásáról gondoskodni. E vizsgával egyenértékűnek minősül az Európai Unió tagállamában, az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes más államban, továbbá az olyan államban tett vizsga, amelynek állampolgára az Európai Közösség és tagállamai, valamint az Európai

Gazdasági Térségről szóló megállapodásban nem részes állam között létrejött nemzetközi szerződés alapján az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodásban részes állam állampolgárával azonos jogállást élvez.

A horgászvizsgára feljogosított szervezet díjköteles horgászvizsga felkészítő tanfolyamot szervezhet, azonban a horgászvizsgára jelentkező személyt nem kötelezheti a tanfolyamon való részvételre. E tanfolyam díja az óránkénti 1000 Ft-ot, összesen a 4000 Ft-ot nem haladhatja meg. A tanfolyam időtartamának legalább 2 órának kell lennie.

A meghirdetett elektronikus támogatású **horgászvizsgára csak a horgász regisztráció sikeres elvégzését („élő” regisztrációs státusz) követően lehet jelentkezni.**

A **vizsgáztatásba bevont horgászszervezet a HORINFO szakrendszerben a vizsgák megtartása előtt legkevesebb 3 nappal köteles közzétenni a pontos vizsgahelyszínt és annak időpontját, illetve az időpontokról értesíteni a horgászszövetséget.** A meghirdetett horgászvizsgát a HORINFO szakrendszerben legkésőbb a vizsga napját megelőző 3. naptári nap végéig (23:59-ig) kell létrehozni.

Horgászvizsgára jelentkezni a HORINFO szakrendszerben, a regisztráció során létrehozott személyi profil menürendszerében lehetséges a meghirdetett vizsgahelyszínek és időpontok közül legmegfelelőbb kiválasztásával.

A sikeres állami horgászvizsgát követően **a HORINFO szakrendszer automatikusan** – a halgazdálkodási hatóság honlapján közzétett tartalmú **állami horgászvizsga bizonyítványt állít ki**, amelyet a vizsgáztató külön kérésre ad át a vizsgázónak. A kiadott állami horgászvizsga bizonyítványok adatait a horgászszövetség a halgazdálkodási hatóság által meghatározott forma szerint az informatikai rendszerében rögzíti.

A horgászszövetség **az elvesztett vagy megsemmisült állami horgászvizsga bizonyítványt** – nyilvántartása adatai alapján – **megismételt vizsgakötelezettség nélkül, díjmentesen pótolja.** A horgászvizsga alóli mentességet az állami horgászvizsga bizottság számára hitelt érdemlően, a mentesség alapját igazoló igazolás benyújtásával kell igazolni, melynek tartalmi követelményeit a horgászszövetség határozza meg.

1.7 A horgászat rendje

A halfogási tevékenységet végző személy nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen köteles magánál tartani a Magyar Horgászkártyát (annak sikeres kézbesítéséig az igazolásul szolgáló nyilatkozatot), az állami horgászejegyet a hozzátartozó fogási naplóval, vagy a turista állami horgászejegyet a hozzátartozó fogási naplóval.

Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen folytatott horgászat esetén a horgásznak a fentiekén túl a halgazdálkodásra jogosult által kiadott, érvényes területi jeggyel is rendelkeznie kell.

A horgász a horgászati okmányokat (Magyar Horgászkártya, állami horgászejegy, turista állami horgászejegy, a területi jegy, horgász fogási napló) a halgazdálkodási hatóság, az állami halőr, a halgazdálkodásra jogosult, a hivatásos halőr, a mezőőr, a természetvédelmi őr, a társadalmi

halór és a rendvédelmi hatóság ellenőrzésre felhatalmazott képviselőjének felhívására köteles bemutatni és átadni.

A halfogásra jogosító okmányokat a halfogásra irányuló tevékenység végzése közben a jogosult köteles magánál tartani, amelyek csak a személyazonosság igazolására szolgáló arcképes igazolvány birtokában jogosítják az okmányok birtokosát a halfogásra.

Halgazdálkodási vízterületen az érvényes állami horgászjegy birtoklása nélkül történő halfogás, az arra irányuló vagy arra alkalmas tevékenység jogosulatlan horgászatnak minősül.

Nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen a halgazdálkodásra jogosult által kiadott, érvényes és horgászatra jogosító területi jegy birtoklása nélkül történő halfogás vagy az arra irányuló tevékenység jogosulatlan horgászatnak minősül.

- A horgászat gyakorlása során be kell tartani a horgászat Vhr.-ben meghatározott általános rendje szerint az őshonos halfajokra vonatkozóan az egyes halfajok kifogását tiltó naptári időszakokra (fajlagos tilalmi idő),
- a halfajonként a kifogható mérettartományra (méretkorlátozás),
- a halfajonként naponta és évente kifogható összes mennyiségre (halászati és horgászati mennyiségi korlátozás) meghatározott rendelkezéseket.

A halgazdálkodásra jogosult a fent meghatározottaktól eltérő korlátozásokat is meghatározhat a hasznosításában lévő halgazdálkodási vízterületre vonatkozóan, amennyiben ezeket a halgazdálkodási terv részeként a halgazdálkodási hatóság jóváhagyta. E korlátozásokat a területi jegyen fel kell tüntetni.

1.8 Tiltott eszközök és módok

Tilos a hal fogásához minden olyan fogási eszköz, illetve fogási mód alkalmazása, amely a halállományt vagy annak élőhelyét károsíthatja, veszélyeztetheti.

Halgazdálkodási vízterületen az adott élőhelyen előforduló halfajok fajlagos tilalmi idejével egyező naptári időszakban tilos minden olyan halászeszköz alkalmazása, amelynél nem biztosítható a fajlagos tilalommal érintett egyedek kíméletes visszaengedése.

Halgazdálkodási vízterületen tilos olyan halfogó eszköz vagy készülék, továbbá olyan fogási mód alkalmazása, amely az aktuális vízállás esetén a vízfolyás, az állóvíz, valamint ezek időszakos kapcsolódásaiban létrejövő halátjárók mederszelvényének felénél többet hossz- vagy keresztirányban elzár.

A fent említetteken kívül halgazdálkodási vízterületen **tiltott halfogási eszköznek és módnak minősül**

- a hal fogásához olyan eszköz használata, valamint halgazdálkodási vízterületen vagy annak partján történő birtoklása, amelynek működése az elektromos áram halakra kifejttet élettani hatásán alapul,
- mérgező vagy kábító hatású anyag alkalmazása,*
- robbanóanyag alkalmazása,*
- szűrőszerszám alkalmazása,*
- bűvárszigony vagy más, halfogásra alkalmas bűváreszköz használata,*
- gereblyezés alkalmazása,*
- hurokvető halászati módszer alkalmazása; sorhoroggal, csapóhoroggal történő vagy rugó elven működő önakasztós halfogási módszer alkalmazása,*
- a nyakzó háló alkalmazása,
- a fenti tevékenységek alkalmazásának megkísérlése.

*alkalmazása haltermelési létesítmény is esetében is tiltott

Egyenáramú elektromos halászeszköz alkalmazását a miniszter engedélyezheti. Az engedély kizárólag elektromos halászgépezővel rendelkező személynek adható meg.

A nyakzóháló nem minősül tiltott halfogási eszköznek és módnak, ha a halgazdálkodási hatóság állományfelmérés, ökológiai vagy szelektáló halászat elvégzésére az eszköz használatával engedélyt adott.

1.9 Tilalmi idők és korlátozások

A miniszternek felhatalmazása van arra, hogy külön rendeletben szabályozza az őshonos halak kifogható mérettartományát, a természetvédelmi oltalom alatt álló halak fogásának tilalmát, illetve a fogási tilalmi időket és darabszám-korlátozásokat is.

A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló miniszteri rendeletben (13/2001. (V. 9.) KöM rendelet) szereplő halfajok, körszájúak és más hasznos víziállatok nem foghatók. E szabály megsértése esetén a horgászra a természetvédelmi jogszabályokból következő szankciók vethetők ki.

Ezért a horgásznak feltétlenül tudnia kell, hogy Magyarországon **természetvédelmi oltalom alatt állnak**

- körszájúak, azaz a hazai ingolák mindhárom faja
- a halak közül
  - őshonos tokfajok (viza, söregtok, vágótok, simatok)
  - a leánykancér, a nyúldomolykó, a kismárna fajok, egy sor apró termetű halfaj: a lápi póc, a fűrgő cselle, a kurta baing, a sujtásos küsz, a szivárványos ökle, a küllők és a csíkok összes faja (4-4 faj),
  - több kistermetű ragadozó hal: a köllönték mindkét faja, a selymes és széles durbincs, a bucók mindkét faja,

- és végül néhány olyan faj, mely a hazai vizekből csak egészen ritkán kerül elő: a gyöngyös koncér, a vaskos csabak, a pénzes pér, a dunai galóca

Vannak természetvédelmi oltalom alatt nem álló, de **nem fogható halfajok** is, ezek a következők: a **kecsege, a széles kárász és a vágó durbincs**.

(Érdemes megjegyezni, hogy az öt hazai őshonos tokfajunkból négy védett és az ötödik sem fogható, míg a három durbincsfajunknál is hasonló a helyzet, itt két faj védett, míg a harmadik sem fogható)

Azonban mielőtt a leendő horgász megijedne, hogy miként határozhatók meg e halfajok, ebben segítséget nyújtunk a következő fejezetben.

Amennyiben a horgász szeretne egyéb víziállatot gyűjteni, akkor azt is tudnia kell, hogy **számos víziállat**, pl. több szitakötő-, kérész-, álkérész- és tegzesfaj, valamint az orvosi piócák mindkét faja és a hazai őshonos tízlábú rákok, azaz a folyami, a kecske- és a kövirák is **védelem alatt állnak**, ezért **más hasznos víziállat gyűjtésébe csak az kezdjen, ha rendelkezik a szükséges külön halgazdálkodási hasznosítói engedélyekkel és biztosan felismeri a gyűjteni kívánt fajokat**.

Valamennyi horgásznak illik tudnia, hogy hazánk valamennyi kételtű- és hullőfaja, csak úgy, mint néhány vadászható madárfaj kivételével az összes madár, valamint az emlősök döntő hányada is természetvédelmi oltalom alatt áll. Védett természeti értékeink megőrzése pedig közös felelősségünk.

A széles kárász és a kecsege fogási tilalma alól a halgazdálkodási hatóság a halgazdálkodásra jogosult kérelmére speciális esetekben időszakos felmentést adhat. (Felmentés március 1. és május 31. közötti időszakra nem adható, kecsege esetében legalább 50 cm-es, széles kárász esetében legalább 20 cm-es példányokra adható ki, továbbá a fenti halfajokra is érvényesek a napi darabszám-korlátozással védett őshonos halfajokra vonatkozó előírások).

Érthető okokból szükség van úgynevezett tilalmi idők megállapítására is, amikor – az egyébként fogható halfajok – fogása a szaporodási időszak miatt tilos.

Halfaj	Fajlagos tilalmi időszak
csuka	02. 01 – 03. 31.
balin	03. 01 – 04. 30.
sügér	03. 01 – 04. 30.
süllő	03. 01 – 04. 30.
kősüllő	03. 01 – 06. 30.
garda	04. 15 – 05. 31.
domolykó	04. 15 – 05. 31.
jászkeszeg	04. 15 – 05. 31.
szilvaorrú keszeg	04. 15 – 05. 31.
paduc	04. 15 – 05. 31.
márna	04. 15 – 05. 31.

ponty	05.02. – 05. 31.
compó	05. 02 – 06. 15.
harcsa	05. 02 – 06. 15.
sebes pisztráng	10. 01 – 03. 31.

A megállapított fajlagos tilalmi idők az első nap nulla órakor kezdődnek és az utolsó nap huszonnegyedik órájában végződnek. Ha az első nap szombatra vagy pihenőnapra esik, a tilalom az azt követő munkanapon lép érvénybe. Ha a tilalmi idő utolsó napja esik szombatra vagy pihenőnapra, a tilalom a közvetlenül megelőző munkanapon végződik.

Léteznek azonban olyan egyedi, speciális esetek, amikor a kapcsolódó jogszabályokban lefektetett tilalmi időpontoktól el lehet térni, vagy éppen azok alól felmentést lehet adni.

Ugyanis a **halgazdálkodási hatóság** hivatalból vagy a halgazdálkodásra jogosult kérelmére a jogszabályban meghatározott **tilalmi időt megrövidítheti, az alól, illetve a méret- vagy mennyiségi korlátozás alól a halgazdálkodási vízterületre vagy annak egy részére és meghatározott időtartamra felmentést engedélyezhet.** Természetesen ennek fordítottjára is van lehetőség, azaz további tilalmi idő, méret- és darabszám-korlátozás bevezetésére, tilalmi idő meghosszabbítására.

Az őshonos, fogható halfajok kifogható mérettartománya, napi kifogható mennyisége (helyi horgászrend ennél szigorúbban is szabályozhatja)

Halfaj	Kifogható halak mérettartománya	Naponta kifogható mennyisége
		(db vagy kg)
csuka	legalább 40 cm	3 db
balin	legalább 40 cm	3 db
sügér	legalább 15 cm	3 kg
süllő	legalább 30 cm	3 db
kőszüllő	legalább 25 cm	3 db
garda	legalább 20 cm	3 kg
domolykó	legalább 25 cm	3 kg
jászkeszeg	legalább 20 cm	3 kg
szilvaorrú keszeg	legalább 20 cm	3 kg
paduc	legalább 20 cm	3 kg
márna	legalább 40 cm	3 db
ponty	legalább 30 cm	3 db
compó	legalább 25 cm	3 db
harcsa	legalább 60 cm	3 db
sebes pisztráng	legalább 22 cm	3 db
menyhal	legalább 25 cm	3 kg

Valamely fogási tilalom alá eső faj véletlenül megfogott egyedét vagy a méret- és mennyiségi korlátozások miatt nem kifogható halat – a horogtól óvatosan és gyorsan megszabadítva, vagy ha ez sérülésmentesen nem lehetséges, akkor a zsinórt a szájnyílás előtt elvágva – haladéktalanul vissza kell helyezni élőhelyére, akkor is, ha sérült, beteg vagy elpusztult.

A tilalmi időn és a méretkorlátozáson kívül a Vhr. szabályozza azt is, hogy a méretkorlátozással védett halfajok közül melyek esetében lehet meghatározott számú egyedet kifogni. Ezt darabszám-korlátozásnak nevezzük.

A Vhr. alapján napi **darabszám-korlátozás alá tartozó halfajok a következők: a csuka, a balin, a süllő, a kősüllő, a márna, a ponty, a compó, a harcsa és a sebes pisztráng**, valamint amennyiben fogásukat külön engedélyezte a hatóság, a kecsege és a széles kárász.

Állami horgászjeggyel rendelkező személy nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen a napi **darabszám-korlátozás alá tartozó őshonos halfajokból naponta fajonként 3 darabot, összesen legfeljebb 5 darabot foghat ki. A kifogott halat a korábban kifogottal kicserélni tilos.**

A horgászsövetség haszonbérletébe tartozó halgazdálkodási vízterületek fogásai esetében a naponta kifogható darabszámmal is védett halfajokból egy személy érvényes állami horgászjeggyel évente **összesen legfeljebb 100 darabot, de legfeljebb 150 kg-ot** foghat ki.

Állami horgászjeggyel rendelkező személy nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen a **napi darabszám-korlátozással nem érintett őshonos halfajokból naponta összesen 10 kg-ot foghat ki**, kivéve a menyhal, a sügér, domolykó, paduc, szilvaorrú keszeg, garda és jászkeszeg fajok, melyek esetében a naponta kifogható mennyiség **legfeljebb 3 kg.**

A horgászsövetség haszonbérletébe tartozó halgazdálkodási vízterületeken darabszám-korlátozással nem védett őshonos halfajokból egy személy érvényes állami horgászjeggyel évente **összesen legfeljebb 100 kg-ot** foghat ki.

A **15. életévét be nem töltött és az értelmi fogyatékos horgász** a napi darabszám-korlátozás alá tartozó halfajokból – ha a helyi horgászrend másképp nem rendelkezik – **naponta összesen 1 darabot, a napi darabszám-korlátozás alá nem eső őshonos halfajokból naponta összesen 5 kg-ot foghat ki**, kivéve a menyhal, a sügér, domolykó, paduc, szilvaorrú keszeg, garda és jászkeszeg fajok, melyek esetében a naponta kifogható mennyiség **legfeljebb 2 kg.** A horgászsövetség haszonbérletébe tartozó halgazdálkodási vízterületeken naponta kifogható darabszámmal is védett halfajokból **gyermekhorgász évente összesen legfeljebb 20 db-ot, de legfeljebb 30 kilogrammot foghat ki.** A darabszám-korlátozással nem védett őshonos halfajokból pedig évente összesen legfeljebb 20 kg-ot fogható ki.

Fontos tudnivaló, hogy a horgászvizek döntő részén a fentiek szerinti, jogszabályi minimumnál jóval szigorúbb halelviteli szabályok érvényesek. Gondoljunk bele, hogy pl. mennyi egy kg süllő piaci ára, ráadásul a horgászjeggyel nem csak a halat, hanem a horgászat lehetőségét vásároljuk meg...

Ha a horgász olyan őshonos, napi darabszám-korlátozással nem érintett halat fog, amellyel a súlyhatárt átlépi, a halat megtarthatja, de aznap további napi darabszám-korlátozással nem érintett őshonos halat nem foghat ki. Ugyanez a helyzet, ha olyan őshonos, éves darabszám-korlátozással nem érintett halat fog, amellyel a rá vonatkozó megszabott súlyhatárt átlépi, a halat megtarthatja, de abban az évben további éves darabszám-korlátozással nem érintett őshonos halat nem foghat ki.

Tilos a megfogott halak kínzása. A megfogott és kifogott halakkal úgy kell bánni, hogy az azok számára okozott fizikai sérülés ne haladja meg a horgászmodszertől adódó szükséges minimumot. A megtartani nem kívánt halat – horgászverseny kivételével – azonnal vissza kell helyezni a vízbe. A kifogott halakat azok elpusztításáig maradandó sérülést nem okozó módon élve kell tartani, vagy azonnal le kell ölni. **Horogra kívülről, nem a fejrészen akadt halat megtartani tilos** (ez a rendelkezés az invazív halfajokra is vonatkozik).

A szabályosan kifogott és elvinni kívánt halat **a vízpartról elszállítani az után szabad, hogy a horgász azt gyorsan és kíméletesen leöli.** *Egykapus beléptetésű, őrzött zárt vizeknél a halgazdálkodási hasznosító megkövetelheti a kijáratig történő élve tartást, az esetleges visszahelyezés biztosítása céljából.* A 30 cm-nél kisebb testhosszúságú hal elszállítható élve is, azonban kizárólag olyan tárolóedényben, amely biztosítja a számára a szükséges oxigéntartalmú vizet és minimalizálja az állatot érő stressz hatásokat.

Az őshonos halállomány védelme érdekében idegenhonos halakat a vízbe engedni (bárhonnan származó halat vízbe eresztetni) és az inváziós idegenhonos halakat visszaengedni tilos. Idegenhonos hallal csalizni kizárólag azon a halgazdálkodási vízterületen szabad, ahol ez a nem őshonos hal kifogásra került. (E fajokról a következő fejezetben még lesz szó.)

A vermelő halállományok védelme érdekében a halgazdálkodásra jogosult köteles megvizsgálni a szonár halfogási tevékenységhez történő használatának megtiltását-korlátozását a halgazdálkodási jogosultságában lévő nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen vagy annak egy részén a naptári évre, vagy annak részidőszakára vonatkozóan. A szonár halfogási tevékenységhez történő használatának szabályozásait, illetve megtiltását a helyi horgászrendben rögzíteni kell.

Egy horgásznak minden körülmény között példát kell mutatnia magatartásával a környezetvédelem terén is, ezért is tilos a szemetelés, vízi és vízparti növényzet csonkítása, kiirtása, a partvédelmet szolgáló építmények megbontása, károsítása.

1.10 A horgászrendi szabályozások szerepe

A nyilvántartott halgazdálkodási vízterület halgazdálkodási jogát hasznosító személyeknek, szervezeteknek lehetőségük van helyi horgászrendet megalkotni, amelyeket a mindenkori jogszabályokkal összhangban kell kialakítani. A helyi horgászrend a Hhvtv.-ben és a Vhr.-ben foglalt szabályozásoknál enyhébbet – hatósági jóváhagyás nélkül – nem állapíthat meg (pl. a ponty kifogható legkisebb méretét nem határozhatja meg 20 centiméterben). Azonban a környezet megóvása, a céltudatos, természetközpontú nevelés érdekében célzottan

megállapíthatók olyan, az adott vízterületre érvényes szabályok, melyek betartatása a horgászszerkezet feladata. A lehetséges szankciók közül kiemelhető a helyi horgászrendet megsértő személy tagságának megszüntetése, felfüggesztése vagy a területi jegyének vissza, illetve határozott időre történő bevonása.

Fontos megjegyezni, hogy a hatósági döntés formájában nem jóváhagyott szabályozások megsértésének szankcionálására a halgazdálkodási hatóságnak nincs lehetősége, ezért a helyi horgászrend ilyen jellegű megsértése esetén feljelentéssel nem kell élni a halgazdálkodási hatóság felé.

2 MAGYARORSZÁGON ÉLŐ HALFAJOK MEGHATÁROZÁSA, FŐBB BIOLÓGIAI JELLEMZŐI

Ebben a fejezetben Magyarország halfajainak rövid ismertetésére kerül sor.

2.1 Óshonos, fogható halfajok

2.1.1 Angolna

Méretét tekintve kivételes esetben egyméteresenél nagyobbra is nőhet, de a

kifejlettek egyedek átlagosan a 60–80 centiméteresek. Jellemzően a tejesek a kisebbek, és még ezek közül is egyes példányok egészen kicsik maradnak, hosszú évek alatt is csak 25-30 cm-es méretet érnek el. Táplálkozását tekintve ragadozóhal, fenéklakó mivolta miatt elsősorban a víz mélyén előforduló kisebb állatokkal táplálkozik. Feje enyhén lapított, a száj felé elkeskenyedően kúpos, és mint minden halnál, az angolnánál is nyak nélkül kapcsolódik az állat törzséhez. A fejtől egyenletesen kiszélesedő, hengeres, kígyószerű törzs átmenet nélkül kapcsolódik a farokrészhez. Különálló páratlan úszói nincsenek, a hát-, a farok- és a farokalatti úszó egységes úszószegéllyé olvadt össze. Az egyetlen páros számú úszó a mellúszó, amely a legutolsó kopolyúfedő lemez tövével kezdődik. Alig észrevehető pikkelyei igen aprók, bőre erősen nyálkás, síkos. Színe eleinte zöldesszürke, később barnás, végül az ivarérett, vándorlásra kész példányok ezüstös színűvé válnak. Az angolna kizárólag az Atlanti-óceán nyugati részén található Sargasso-tengerben szaporodik, a lárvák az áramlatok segítségével két év alatt érkeznek meg Európa partjaihoz, és egy újabb év múlva kezdik meg útjukat a folyókon fölfelé. A hazai angolnaállomány szinte teljes egészében az európai folyótorkolatokból származó angolnák betelepítésével jött létre. Igen hosszú életű halfaj, akár 100 évig is élhet.

2.1.2 Bodorka

Hazánk minden vizében megtalálható. Rendkívül jól alkalmazkodó kistermetű halfaj, kifejlett példányai legtöbbször 10-18 cm-esek. Oldalról lapított testű, nem túl magas hátú hal, melynek szája csúcsba nyíló, középállású. A has- és hátúszók első sugarai a hal hossz tengelyére merőlegesen egy vonalba esnek, míg a nagyon hasonló vörösszárnyú keszeg a hátúszójának első sugara nem esik egybe a hasúszó alapvonalával.

A hasvonal, a has- és a farokalatti úszók között hengeres, él nincs rajta. Szemgyűrűje halvány narancssárgától az élénk narancsvörösre változik, a háta zöldesszürke, a hasa fehéres, a páros úszók enyhén vörhenyesek, a páratlanok szürkésvörösek. Oldalvonalán 40-46 pikkely számlálható. Rovarlárvákat, apró csigákat, planktonrákokat, hínárhajtásokat fogyaszt. Április elején, 10-12°C-os vízhőmérsékleten csoportosan ívik.

2.1.3 Vörösszárnyú keszeg

Gyakori halfajunk, elsősorban a csendes, nyugodt, hínárral benőtt, holtmedrek, kisebb-nagyobb tavak, keskeny csatornák a kedvelt élőhelyei. Növényi tápláléktól az apróbb rovarokon keresztül a lárvákig mindent elfogyaszt. Oldalról lapított, viszonylag magas testű hal. Hát- és hasvonala erősen ívelt. Háta feketés-zöld, oldala a kifejlett példányoknál aransárga. Szemgyűrűje aransárga, esetleg narancsvörös. Úszói élénkpirosak. Pikkelyei erősek, számuk az oldalvonalon 38-42. A bodorkával ellentétben hátúszója a hasúszó alapjánál hátrébb kezdődik, emellett a hasúszók és a farokalatti úszó közötti hasvonal éles. Szája felső állású. Áprilistól júniusig, 15-18°C-os vízben szaporodik, az ikrákat vízinövényekre rakja.

2.1.4 Domolykó

A domolykó igazi folyóvízi hal, melyről a jellegzetes hengeres teste is árulkodik. Testhossza elérheti az 50 cm-t is, tömege a 2 kg-ot is meghaladhatja.

Feje viszonylag nagy, a homlok rész széles, az orr tompán lekerekített. Csúcsba nyíló szája nagy, a szájszöglet eléri a szem elejének vonalát.

A farokalatti úszó szegélye domború vagy egyenes, de sohasem homorú, ami a nyúldomolykóhoz hasonlítva a legfeltűnőbb megkülönböztető bélyeg.

Háta feketés vagy barnászöld. A hasúszók és a farokalatti úszó az idősebb példányokon vörösek, a többi úszó sötétszürke. A fiatal példányoknál minden úszó szürkés színű. Táplálékát algacsoportok, növényi részek, apró rákok, férgek, csigák, vízre hulló rovarok és szerves anyagok, alkalmanként halivadék és ikra teszi ki. Május-júniusban ívik, ikráit a folyóvizek kavicsos mederszakaszaira rakja le.

2.1.5 Jászkeszeg

A folyók jellemző, mérsékelt magas hátú, oldalról lapított testű keszegféléje. A kifejlett példányok testhossza átlagosan 30-50 centiméter. Az idősebb egyedek mell-, a has- és a farokalatti úszói vörösek, hát- és farokúszói pedig barnásak. Feje és szeme közepes nagyságú, szemgyűrűje nem színes.

Szája csúcsba nyíló, szájszöglete nem éri el a szem elejének vonalát. Pikkelyei aprók, számuk az oldalvonal mentén 55-60.

Rajhal, nyáron gyakran tartózkodik a felszín közelében is, télen a mederfenékre húzódik. A fiatal példányok állati és növényi planktonnal táplálkoznak, míg a felnőttek férgeket, apró rákokat, rovarlárvékat és kisebb puhatestűeket esznek, a nagy példányok alkalmanként halivadékot is fogyasztanak. Április és június között ívik a sekély szélvizekben. Ikráját kavicsra vagy vízínövényekre rakja.

2.1.6 Balin

A balin valamennyi nagyobb folyó-, illetve állóvizünkben megtalálható, a pontyfélék családjába tartozik, foga nincs, mégis ragadozóhal. Testhossza a 70-80 cm-t is elérheti.

Félig felső állású szája nagy, szájszöglete a szem alá nyúlik. Alsó állkapcsának csúcsa kissé felfelé hajló, enyhén kampós. Teste megnyúlt, mérsékelt magas, oldalról lapított. Színe, hátoldalon grafitzürke, oldalán ezüstösen csillogó, hasa fehér. Pikkelyei aprók, számuk az oldalvonalon 65-75. Úszói erőteljesek, nagyok, az alsó úszók a fiataloknál rózsaszínesek, az idősebbeknél vörhenyesek. Szeme nagy, szemgyűrűje citromsárga. A hátúszója nagy első sugara hosszú és kemény.

Eleinte állati planktonnal, majd főleg vízre pottyánó rovarokkal táplálkozik, később halivadékok szerepelnek étlapján, csak kifejletten tér át a ragadozó életmódra. Gyakran kerül szem elé, mert nem lesből támad, hanem áldozatát kitartóan űzi, melynek szemtanúi is lehetünk, ahogyan a sekély vízben hajtja a fő táplálékát adó kűszrajokat. Márciusban kezdi az ívást, az ikrákat főleg kavicsos aljzatra rakja.

2.1.7 Kűsz

Jellemzően a szabad vízfelületű állóvizekben, és a nem túl nagy sodrású folyóvizekben találkozhatunk vele. A kűsz az egyik leggyakoribb apró termetű halunk, fontos szerepet játszik a ragadozóhalak táplálkozásában. A balin mellett kedvelt tápláléka a süllőnek, kősüllőnek és a sügérnek is. Közismert neve a sneci.

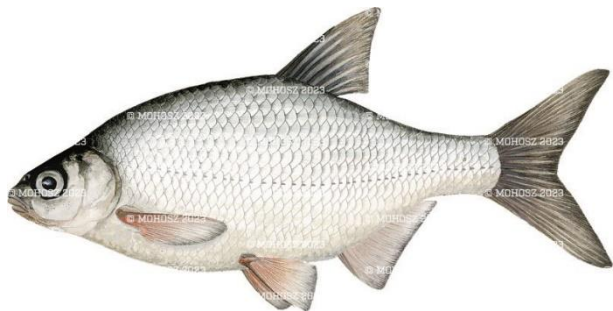

Megnyúlt, oldalról erősen lapított testű hal. Szája kicsi és felső állású, hasitéka ferdén fölfelé irányul. Orra hegyesedő, szeme nagy. Testhossza általában 10-15, maximum 20 cm, pikkelyei ezüstösek, könnyen leválók. Legjobban a balinivadék hasonlít hozzá, de annak a szája a szeme alá ér.

Csapatosan járva a felszín közelében keresi táplálékát, amelyet pl. vízre hulló rovarok, növényi részek és szerves törmelék alkot. Szaporodása elhúzódhat, áprilistól akár júliusig is eltarthat. Ikráit a homokos és sóderes mederfenékre, illetve vízínövényekre rakja.

2.1.8 Karikakeszeg

Kitűnő alkalmazkodóképességét mutatja, hogy a patakoktól kezdve a nagy folyókig szinte minden vízterben megtalálja életfeltételeit, de jellemzően a folyók középső és alsó szakaszának a hala. A dévérkeszeg mellett a másik leggyakrabban előforduló keszegfajunk. Teste oldalról lapított. Feje kicsi, orra rövid és tompán lekerekített. Kicsi szája csúcsba nyíló vagy félig alsó állású. Szemei a fejéhez képes nagyok. A mell- és a hasúszók rövidek, tövük gyakran vörhenyes. A mellúszó nem éri el a hasúszók kezdetének vonalát. A háta sötétbarna, esetleg kékes színezetű, az oldalak szürkésen ezüstös csillogásúak, a hasa ezüstös vörhenyes.

Leginkább a dévérkeszeggel téveszthető össze, de amíg a karikakeszeg oldalvonala fölött csak 8–10 pikkelysor húzódik, a dévérkeszegnél 11–13.

A pikkelyek mérete az oldalvonalától a hát íve felé haladva alig csökken. Elsősorban apró méretű állatokkal (rovarok, lárvák) táplálkozik, de előszeretettel fogyaszt különféle növényi eredetű táplálékot is. Áprilisban kezdődő ívása egészen júniusig elhúzódhat, ikráit sekély vízben növényekre rakja.

2.1.9 Dévérkeszeg

Gyakori és legnagyobbra megnövő keszegfajunk, akár az 5 kg-os tömeget is elérheti. A nagyobb folyók lassú, síkvidéki szakaszának jellemző hala, azonban a tavak egy részében is komoly állománnyal van jelen. A nagyobb vizeket kedveli, a kisebb álló- és folyóvizekből hiányzik. Oldalról

lapított, magas testű hal, a hát vonala gyengébben, a hasé erősen ívelt. A hátvonal ívében a nyakszirtnél egy jellegzetes törés figyelhető meg. A feje kicsi, orra legömbölyített, szeme közepes nagyságú. A száj félig alsó állású. Hátúszója magas, rövid, a farokalatti úszó hosszú. A hosszú farokúszó mélyen kivágott, alsó lebenye valamivel hosszabb a felsőnél. A fiatal egyedek úszói áttetszőek, színtelenek, a kifejlett példányoknál palaszürkék.

Az oldalvonal és a hátúszó közötti hosszanti pikkelysorok száma 11-13, míg a karikakeszeg oldalvonala fölött csak 8–10 pikkelysor húzódik. A pikkelyek mérete az oldalvonalától a hát ívé felé haladva jelentősen csökken, a felső sorokban már csak feleakkorák, mint az oldalvonal közelében. Eleinte algákkal, majd zooplankton szervezetekkel táplálkoznak. A kifejlett egyedek szúnyoglárvákat, kagylókat, csigákat és csővájóférgeseket fogyasztanak. Ívása több szakaszban április végétől júniusig tart, az ikrákat növényzetre, ennek híján kövekre, kavicsos aljzatra rakja.

2.1.10 Laposkeszeg

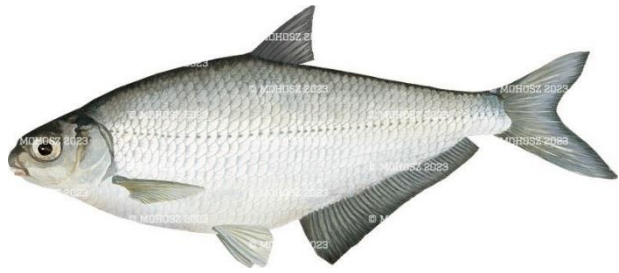
A nagyobb folyók jellemző keszegfaja, de az állandó vízáramlás nélküli állóvizekben is előfordul. A kifejlett egyedek jellemző testhossza 20-30 centiméter, de a 45 centimétert is elérheti. A dévérkeszegnél kevésbé magas hátú, de rendkívül lapított testű hal. Feje kicsi, orra rövid és hegyes. Kis szája félig felső állású, pikkelyei aprók. Farokalatti úszója feltűnően hosszú.

Farokúszója mélyen bemetszett, alsó lebenye kissé hosszabb a felsőnél. Elsősorban planktonnal táplálkozik, és a vízre hulló rovarok mellett sok szerves törmelék is fogyaszt, fenéklakó állatot viszont csak keveset, ennek megfelelően főként vízközt és a felszín közelében mozog. Április és május között ívik, az ikrákat legszívesebben az elöntött szárazföldi növényzetre rakja.

2.1.11 Bagolykeszeg

A folyók áramláskedvelő keszegfaja, ennek megfelelően inkább csak az erősebb sodrású szakaszokon fordul elő. A tavak és víztározók közül azokban él, amelyekben áramlások is vannak.

Nyúlánk, de idősebb korban magas hátú, oldalról lapított testű hal. A hátúszó kezdete

jóval hátrébb esik, mint a hasúszó elhelyezkedése. Feje kicsi, orra rövid és nagy ívben lekerekített, a szeme nagy „bagolyszem”. Kicsi, félig alsó állású szája van. Hosszú farokalatti úszója miatt hasonlít hozzá a laposkeszeg, de annak az orra hegyes, a szája felső állású. Alakra és szájjállásra nézve hasonlít hozzá a dévérkeszeg, de annak farokalatti úszója rövidebb. Jól fejlett példányai is csak maximum 30 cm hosszút érnek el.

Mélyen bemetszett farokúszóján az alsó lebeny kissé hosszabb a felsőnél. Pikkelyei közepes nagyságúak, úszói sárgásszürkék. Elsősorban fenéklakó gerinctelen állatokat, valamint szerves törmeléket és növényi eredetű táplálékot fogyaszt. Szaporodása májustól júniusig tart a folyók sodrottabb szakaszain, illetve a tavak áramlásokos részein. A lerakott ikra a homokos-kavicsos aljzathoz tapad.

2.1.12 Szilvaorrú keszeg

Eredetileg félsós tengeröblökben élő, onnan az ívási időszakban a folyókba felvándorló keszegfaj volt, de idővel állandóan édesvízben maradó populációi is kialakultak – a hazai állományok is ilyenek. Áramláskedvelő faj, így előfordulása

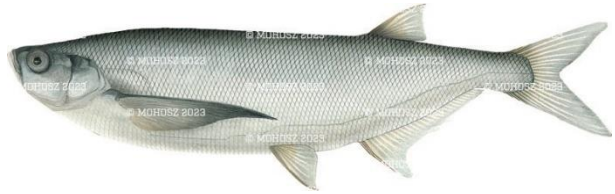
nagyobb folyóvizeinkben – a Dunában, a Tiszában, a Drávában – tipikus. A kifejlett egyedek általában 20-30 cm-esek, de a nagyobb példányok a 40 cm feletti méretet is elérhetik. Nyúlánk, oldalról lapított, mérsékelten magas hátú hal. Közepes nagyságú fejéhez mérten hosszú, a szem átmérőjénél nagyobb orra a felső állkapocs elé nyúlik.

Nevét az orra színéről kapta, mely kékes színezetű és kissé gömbölyded. Szája alsó állású, alulról nézve U alakú, ajkai lekerekítettek, nem éles szélűek. Farokalatti úszójában 18-22 elágazó sugár számlálható. Táplálékát rovarlárvák, férgek, egyéb puhatestűek teszik ki, melyeket főleg a vízfenékről gyűjti, mivel többnyire az aljzat közelében tartózkodik. Május-júniusban ívik, az ikrákat a folyók sekély, kavicsos medrében rakja le.

2.1.13 Garda

Egykor vándorló halfaj volt hal, amely a tengerbe torkolló folyók édesvizében szaporodik. A tengertől távolra kerülő populációk azonban felhagytak a vándorlással, alkalmazkodtak az édesvízi életmódhoz. A hazai állomány főként nagy folyóinkban, illetve nagyobb tavainkban, - köztudomásosan a Balatonban - él. Testhossza 25-35 centiméter, maximum 60 centiméter. Teste megnyúlt, oldalról erősen lapított. Hasvonal domborúan ívelt, háta viszont majdnem egyenes. Feje aránylag kicsi, orra rövid és hegyes, a szeme nagy. Szája felső állású, szájrésze meredeken felfelé irányul. pikkelyei nagyon aprók, számuk a hullámos oldalvonalon 90-115 darab közé tehető. Mellúszói feltűnően nagyok, túlérik a hasúszók tövén. Rajhal, amely napközben a fenék közelében tartózkodik, éjszaka a felszínre emelkedik. Tápláléka planktonrákok, rovarlárvák, rovarok és apró halak. Május-júliusban ívik a vizek mérsékelt áramlású mélyebb részein. Egyetlen őshonos halfajunk, amelyik lebegő ikrával szaporodik.

2.1.14 Paduc

Kifejezetten folyóvízi hal, a gyorsan áramló, oxigénben dús vizet kedveli. Folyóink egyik tipikus keszegfaja. Nagyobb példányai 25-35 cm-esek, kivételesen 40 centi fölöttiek is lehetnek. Teste megnyúlt, oldalról lapított, áramvonalas, a folyó sodrásához teljes mértékben idomult. Feje aránylag kicsi, hosszú orra a száj elé nyúlik. Alsó állású szája alulról nézve csupán enyhén ívelt, majdnem egyenes vonalú. Alsó ajka a rajta képződő szarubevonattól kemény és éles. A farokúszó mélyen bemetszett, mellúszói viszonylag nagyok. Farokalatti úszójában általában 10-12 elágazó sugár van (tehát jóval kevesebb, mint a szilvaorrú keszegnél). Teste a háti részen feketészöld, az oldalain ezüstösen csillogó, amit a szürkés-vöröses farokúszó és a vöröses színű úszók díszítenek. Színei ívási időben különösen élénknek válnak. Táplálékát elsősorban a mederfelszínen kialakuló élőbevonat alkotja, amely főleg fonalas algákból áll. Sekélyebb részeken oldalra fordulva, vésőszerűen éles, szarubevonatos ajkával szedegeti a kövekre élőbevonatot. Április-májusban ívik a folyók erősebb áramlású szakaszain, ikráit kavicsos aljzatra rakja.

2.1.15 Compó

A gazdag vízi növényzettel rendelkező sekély állóvizek tipikus faja, folyók mentén a holtmedrekben, az áradások után kialakuló mellékvizekben fordul elő. Kifejlett példányainak hossza 20-30 cm, de 40 cm feletti méretet is elérhet. A pontyfélék családjába tartozik, testalkata zömök, oldalról enyhén lapított.

Olyan külső bélyegekkal rendelkeznek, amely alapján egyértelműen elkülöníthető más halfajoktól.

Feje aránylag nagy, szeme kicsi. Úszói lekerekítettek. Apró pikkelyekkel fedett testét rendkívül vastag nyálkaréteg borítja. Színében a zöldes árnyalatok dominálnak, de fekete, sárga és piros színváltozata is előfordul. Szája csúcsba nyíló, szájszegletében egy-egy bajusz található.

Főként iszabpól kitért apró állatokkal táplálkozik, de étrendjét növényi részek és magvak is színesítik. Szaporodása májustól júniusig elhúzódhat, ikráit vízínövényekre rakja.

2.1.16 Márna

Sebes folyású, oxigénben gazdag, mély vizeket kedveli, tipikus folyóvízi hal. A duzzasztott szakaszokat kerüli. A kifejlett példányok 40-50 cm hosszúak, de 70 centiméternél hosszabbra is megnőhet. Teste izmos, nyúlánk és hengeres, oldalról enyhén lapított. Hosszú orra túlér a száján. Húsos szája alsó állású, melynek szögletében 2 pár bajuszsál található. Hátúszójának első sugara hátulsó oldalán fogazott. A farokalatti úszó nem hosszú, hátrasimítva csúcsa meg sem közelíti a farokúszó tövét. Háta zöldesbarna, zöldes-fehéres testén apró pikkelyek vannak. A hasa sárgásfehér, úszói vöröses színűek. Táplálkozása változatos, étrendjébe a tartozik a víz fenekén élő lárva, csiga, féreg, amelyek után állandóan turkál. Elfogyasztja a növényi eredetű táplálékot és a fiatal halivadékot is. Szívesen tartózkodik a szennyvízbefolyások utáni vizeken, hídlábak mögött, patakok, folyók egyesülése utáni szakaszokon. Húsos ajkai segítségével leharapdálja a kövek algaszőnyegét. Ívása május-június hónapban, a folyók kavicsos-sóderes mederszakaszain zajlik.

2.1.17 Ponty

Az egyik legismertebb és legnépszerűbb halfajunk a ponty, amelynek színe a zöldesszürkétől a narancssárgáig, formája a tányérszerűen kerektől a mérsékelten magas hátú tőpontyon át a megnyúlt testű nyurgapontyig változhat. A sokszor színpompás koi pontyok szintén nemesített pontyváltozatok.

Hazai állományának túlnyomó többségét mesterséges szaporítással előállított telepített pontyok adják. A nagyobb egyedek hossza 50-60 cm, de 1 méternél nagyobbra és akár 30 kg-osnál nagyobbra is megnőhet. A bőre alapján elkülönítjük a pikkelyes és a csupán egy-két sor pikkelyt viselő tükörpontyot. Szereti a náddal szegélyezett, jól felmelegedő, iszapos aljzatú sekélyebb tavakat és a lassan folyó vizeket.

Szája körül 2 pár bajuszszálat visel, az egyiket a felső ajakon, a másikat a szájszegletben. Legjobban az ezüstkárász hasonlít hozzá, de annak nincs bajusza, továbbá összetéveszthető a nem fogható széles kárásszal is, de annak sincs bajusza, és hátúsója lekerekített, domború szélű.

Az életmódjára az állandóan vándorló, folyamatos táplálékkereső életmód a legjellemzőbb. Főként iszaplakó gerinctelen állatokkal, (vízi rovarokkal, rovarlárvákkal, csigákkal, piócákkal) táplálkozik, valamint a vízi növények fiatal hajtásaival, de más növényi eredetű táplálékot is fogyaszt. Szaporodási ideje jellemzően májusra esik, de április közepétől akár június végéig is tarthat. Kisebb csoportokban ívik, ikráit a vizek növényzetben gazdag sekély részeire rakja le.

2.1.18 Harcsa

A magyarországi halfauna „óriása”, testhossza a 2,5 métert is elérheti, tömege meghaladhatja a 100 kg-ot. Megtalálható minden olyan folyóban és állóvízben, ahol

előfordulnak olyan mély, gödrös részek, bedőlt fák, kőrakások, amelyek árnyékában biztosan rejtőzhet. A teste a többi hazai halunktól különbözik. Hosszúra nyúlt, a fején felülről, a farokrészen oldalról erősen lapított, pikkelytelen testű hal. A test törzsrésze rövid, hengeres, az izmos farokrész igen hosszú. Feje nagy és széles, szeme kicsi. Nagy, félig felső állású száján a felső ajakon, a szájszeglet közelében 2 hosszú, alul 4 rövidebb bajuszszálat találunk. Szélesre nyíló szájában felül és alul rendkívül sok apró, kissé visszahajló, tühegyes ránőtt fog helyezkedik el (ez az ún. gerebenfogazat).

Teste teljesen pikkelytelen, oldalvonala végig jól látható. Színe a világosabb zöldesbarnától a feketéig terjedhet, rendszerint márványozott. Rövid hátúsója szokatlanul elől helyezkedik el, és mindössze 2-4 osztott sugár található benne. Farokalatti úszója viszont nagyon hosszú, a végbélnyílástól egészen a farokúszó tövéig tart. Mellúszójának első sugara vaskos, kemény, tompa végű csonttüske. Főként éjjel aktív, rendkívül falánk ragadozó. Kisebb példányai főként hallal, rákokkal, piócákkal, puhatestűekkel táplálkoznak, a nagyobbak tápláléka elsősorban

halakból áll, de kétéltűeket, kisméretűeket és néha még vízimadarakat is zsákmányolnak. A harcsa ívása az egyenletesen meleg május végi, június eleji időszakra esik, amikor a víz hőmérséklete már tartósan 20 fok körüli. Az ikrákat növények vízbe nyúló gyökérzetére vagy az áradás által elöntött növényzetre rakják, amit később is őriznek.

2.1.19 Csuka

Magyarország gyakori, jól alkalmazkodó ragadozóhala, amely a hegyvidéki patakok kivételével szinte minden víztípusban megél. Nagyobb állományai a dús növényzetű, de nyílt vízzel is rendelkező sekély állóvizekben jellemzőek. Hosszú életű, nagyra növő hal, kivételesen 1 méternél és 15 kg-nál is nagyobb lehet.

Teste hosszúkás és erőteljes, a hát- és a hasvonal szinte párhuzamos. Feje hosszú, orra a kacsacsőrre emlékeztet. Szája nagyra nyitható, benne nagy, tűhegyes fogak helyezkednek el, amelyek a horog kivételkor könnyen megsérthetik a horgász kezét, de még a szájpapláson és a kopoltyúíveken is vannak fogai.

Hátúszója a teste végén található, szinte a farokalatti úszóval egyvonalban kezdődik.

Nagy szájának kemény alsó állkapcsa túlér a felsőn, formája lapított és mélyen vágott. Felső állkapcsának hátsó szélé a viszonylag nagy szem alá ér. Alsó állkapcsán hegyes, erős és kúpos fogak helyezkednek el, melyek előlről hátrafelé haladva egyre nagyobbak. Pikkelyei aprók, színük a halvány ezüst-aranyostól az olajzöld alapon arany foltos, halványan csíkozott változatokig terjedhet. Az úszókat sötétebb, szabálytalan foltok mintázzák. Tápláléka zömében hal, de szinte mindent megeszik, ami a vízben él és mozog. Nem ritkán zsákmányol saját testméreténél alig kisebb halat. Legkorábban ívási halunk, ívása már a februárban elkezdődik, és márciusban végződik, ikráit a vizek növényzetére rakja.

2.1.20 Sebes pisztráng

Egy eredetileg tengerben élő pisztrángfajból alakult ki, amely csak szaporodás idején kereste fel az édesvizeket. A nálunk élő sebes pisztráng teljesen áttért az édesvízi életmódra, a bővizű hegyi patakokban és folyókban uralkodó viszonyokhoz alkalmazkodott. A sebes sodrású, oxigénben dús és hideg vizeket kedveli. Alkalmos élőhelyen több kilós testtömeget is elérhet, de természetes vizeinkben ritkán akadnak 30 centinél nagyobb példányok. Teste orsószerű, oldalról kevésbé lapított. Feje nagy, orra tompa és rövid. Szája nagy és csúcsba nyíló, fogai erős ragadozófogak. Felső állkapcsa eléri a szem hátsó szélének vonalát vagy túlnyúlik azon. Hát- és farokúszója között kicsiny zsírúszót visel, farokúszójának szélé kevésbé beöblösödő. Hátát, oldalát, esetleg úszóit világos udvarral körülvett fekete és rendszerint piros pettyek is díszítik. A fiatalok testoldalán az ezüstös alapszínél kissé sötétebb, nagy foltok is láthatók. Főleg bolharák, rovarlárvák és vízre hulló rovarok alkotják a táplálékát, de a nagyobb példányok halakat is zsákmányolnak. Szaporodása októbertől

decemberig tart, az ikrát a patakok medrében készített mélyedésbe rakják, amelyet a megtermékenyítés után az ikrás kavicsal takar be.

2.1.21 Menyhal

A tőkehalfélék családjába tartozó egyetlen halfajunk. Az élénkebb sodrású hideg vizet és a kemény aljzatot kedveli, ezért nagyobb folyókban érzi igazán jól magát. Éjszakai életmódú, fenéklakóhal, többnyire a kövek között vagy a part üregeiben búvik meg. A nagyobb példányok hossza 40-50 cm, ritkán 60 cm körüli. Nyúlánk, a feji részén fölülről, farki részén oldalról lapított hal. Feje aránylag rövid, de széles, orra közepesen hosszú, a szeme kicsi. Szája nagy, félig alsó állású, benne apró, hegyes fogak ülnek. Szájhasítéka vízszintes, oldalról nézve a szem alá, többnyire annak hátsó vonaláig ér, alsó állkapcsáról egyetlen bajuszszál csüng. Az első hátúszó nagyon kicsi, a második viszont a lekerekített farokúszóig ér. Farokalatti úszója nagyon hosszú. Különálló farokúszója – ami alapján könnyen, első látásra elkülöníthető a harcsától – kicsi és szimmetrikusan lekerekített. Hasúszói szokatlanul elől, a toroktájon helyezkednek el. Pikkelyei nagyon aprók, alig észrevehetőek. Oldalvonala a test elején folytonos, a farokúszó közelében szakadozott. Testének színe zöldesbarna sötétebb márványozással. A fiatalabb egyedek táplálékát elsősorban fenéklakó gerinctelen állatok alkotják, a 20 cm fölöttiek viszont áttérnek a ragadozó életmódra, egyre inkább halakat fogyasztanak.

Alakja, színezete a harcsához teszi hasonlatossá, de annak csupán egyetlen, igen rövid hátúszója van, bajusza ellenben 6, köztük 2 igen hosszú is.

Szaporodása a téli időszakban több részletben történik, jellemzően a decembertől februárig tartó időszakra tehető. Ikráit a mélyebb részekre rakja le, ahol kezdetben lebeg, majd később a kövekhez tapad.

2.1.22 Sügér

A kis folyók alsó szakaszának jellemző hala, de jól alkalmazkodik más környezeti feltételekhez is. Megtalálható a nagy folyók lassabb áramlású szakaszain és nagy állományai alakulhatnak ki a növényzetben gazdag, sekély állóvizekben. A mély tavak és holtmedrek a parti sávjában mozog. A nagyobb példányok 20-30 cm hosszúak, kivételesen valamivel nagyobbak is lehetnek. Aránylag magas testű, oldalról lapított hal. Feje és szeme nagy, orra hosszabb, mint szemének átmérője. Szája csúcsba nyíló, de hasítéka kissé fölfelé irányul, benne apró fogak vannak. Felső állkapcsa hátul a szem közép vonaláig ér. Az első hátúszó végén egy nagyon jellemző fekete folt látható. Farokúszója enyhén bemetszett. Hasúszói a mellúszók alatt, de kissé hátrébb foglalnak helyet. Pikkelyei kicsik, de erősen ülnek. Oldalait zöldes-feketés harántsávok díszítik.

A kisebb példányok fenéklakó gerinctelennel táplálkoznak, amelyeket szinte válogatás nélkül fogyasztanak, az idősebbek emellett egyre több apró halat zsákmányolnak. Áprilisban szaporodik növényekkel benőtt vagy tiszta vízű, köves-kavicsos aljzatú sekély vizekben. Az ikrások által kibocsátott ikraszemek egymáshoz tapadva gyöngyfűzészerű láncot alkotnak, amely a növényeken vagy a köveken megtapad.

2.1.23 Süllő

A nem túl gyors áramlású folyószakaszokon és az oxigénnel jól ellátott állóvizekben is jól érzi magát. Legnagyobb sügérfélénk, a nagyobb példányok 50-60 cm hosszúak, de 1 méternél és akár 10 kg-nál nagyobbra is megnőhet. Teste erősen megnyúlt, oldalról enyhén lapított. Aránylag alacsony hátú hal. Nagy feje ugyancsak oldalról lapított. Csúcsba nyíló szája is nagy, szájában erős fogak ülnek, közülük a többi közül kiemelkedő, az alsó és felső állkapocs csúcsánál található, ún. ebfogak azok, amelyek a süllő és a kősüllő kifejlett példányait egymástól jól megkülönböztethetővé teszik. Fésűs pikkelyei aprók, színük a háton sötét zöldesszürke, az oldalakon ezüstösféher alapúak. A hátvonaltól a test közepéig 8-12 szabálytalan alakú és elrendeződésű, sötét, ún. harántsáv húzódik. Táplálékát – a fiatal példányok zooplankton étrendjét kivéve – szinte teljes egészében a halak teszik ki. Elsősorban éjszaka jár aktívan táplálék után, nappal inkább csak búvóhelye közelében zsákmányol. Március-áprilisban szaporodik. A tejesek a kemény aljzatú részekben fészeknek alkalmas felületet (növényzet, gyökerek) tisztogatják meg az üledéktől, az ikrások erre rakják ikrájukat, amelyet a megtermékenyülés után kikelésig őriznek.

2.1.24 Kősüllő

Elsősorban a folyók középső-alsó szakaszán, valamint a nagyobb állóvizek egy részében található meg. Az elmocsarasodott, sok lebegő iszapszemcsét tartalmazó és kisebb vizekben nem él. A nagyobb egyedek testhossza 25-30 cm, ritkán 40 cm-nél nagyobb méretet is elérhet. Megnyúlt, aránylag alacsony, oldalról lapított testű ragadozóhal. Feje hosszú, a szeme nagy, szája csúcsba nyíló. Szájában erős fogak ülnek, de a többi közül kiemelkedő ebfogai csak a 10-15 centinél kisebb, fiatal példányoknak vannak. Farokúszója jól fejlett, a széle enyhén bemetszett. Farokalatti úszója rövid. Pikkelyei aprók.

Zöldesszürke oldalát határozottabb vonalú sötét harántsávok tarkítják. Legjobban rokona, a süllő hasonlít hozzá, de annak orra és teste nyújtottabb, oldalainak harántsávozása szabálytalanabb és elmosódottabb, a szája nagyobb, és a kifejlett példányoknak ebfoga van.

Kezdetben zooplanktonnal, majd fenéklakó gerinctelennel táplálkozik, az idősebbek fokozatosan áttérnek a ragadozó életmódra, apró halakat fogyasztanak. Szaporodása márciustól

június végéig is elhúzódhat. Íváskor a növényekkel benőtt szélvizekbe, folyóknál az elöntött hullámtérre vonul. A növényzetre tapadó megtermékenyített ikrát nem őrzik.

Megnyúlt, aránylag alacsony, de a süllőnél magasabb hátú, oldalról lapított testű ragadozóhal. Feje hosszú, csúcsba nyíló szája és a szeme nagy. Szájában erős fogak ülnek, de a többi közül kiemelkedő ebfogai csak a 10-15 centiméternél kisebb, fiatal példányoknak vannak.

2.2 Horgászat szempontjából jelentősebb idegenhonos fajok

2.2.1 Amur

Eredetileg csak Kelet-Ázsiában, az Amurban és az attól délre eső nagy folyókban élt, de sok helyre betelepítették. Eredeti hazájában tipikus folyóvízi hal, nálunk főként állóvizekben, csatornáknál telepedett meg, de nagy folyóink nem túl gyors áramlású szakaszain is előfordul.

Hazai állománya telepített példányokból alakult ki. Nagy növésű hal, méteres hosszúságot és akár 30 kg feletti tömeget is elérhet. Teste megnyúlt, oldalról csak enyhén összenyomott, majdnem hengeres. Hát- és hasvonala kevésbé ívelt, közel párhuzamos. Feje kicsi, homloka széles, orra hát-hasi irányban lapított, a két orrnyílás között húzódo barázda miatt egy kissé homorú. Szája félig alsó állású, ajkai vaskosak. Hátúszója, kicsivel előrébb kezdődik, mint a hasúszója. Pikkelyei nagyok, erősen ülnek. A fiatal amur kezdetben planktonnal, majd apró gerinctelen állatokkal táplálkozik, később áttér a növények leveleinek és puhább hajtásainak fogyasztására. A növényi részeket erős és vaskos ajkaival tépdési le. Intenzív táplálkozása a meleg nyári időszakra jellemző, ilyenkor saját testtömegének megfelelő mennyiségű táplálékot vesz magához naponta. Emiatt erősen környezet-átalakító faj, a hínárnövényeket, a nádat és a gyékényt képes jelentős mértékben eltüntetni, és mivel emésztésének hatásfoka gyenge, a vízbe visszajutó ürülék az algák számára könnyen hozzáférhető növényi tápanyagot biztosít, melynek kedvezőtlen hatása, hogy az eredetileg áttetsző vizű hínáros-nádas tavakat algás vizekké alakítja. Ívása természetes vizeinkben is előfordulhat, de sikeres szaporodását eddig nem tapasztalták. Eredeti élőhelyén a folyók 20 fokosnál melegebb áramló vizében csoportosan ívik, ikráit a vízben lebegnek.

2.2.2 Szivárványos pisztráng

Eredeti élőhelye a Bering-tenger ázsiai és amerikai partvidéke, Magyarországra 1885-ben került, azóta számos vizünkbe betelepítették. Fennmaradása csak az ismétlődő telepítéseknek köszönhető, stabil, önfenntartó állománya nem alakult ki. A sebes pisztránghoz hasonlóan a hegyi és hegylábi kisvízfolyásokat kedveli, de kisebb az

oxigénigénye, ezért jobban tűri a víz felmelegedését. Tágabb tűrőképessége folytán olyan helyeken is megél – pl. alföldi holtágokban –, ahol a sebes pisztráng nem maradna meg. Több kilogrammos testtömeget is elérhet, de vizeinkben a 30-35 centi fölöttiek már ritkák. Orsó alakú, oldalról lapított hal, az idősebbek magasabb hátúak. Feje aránylag kicsi, ehhez mérten a szeme nagy. Orra rövid és lekerekített, szája nagy és csúcsba nyíló, benne kisebb fogak sorakoznak. Felső állkapcsának vége a szem alá ér, de nem nyúlik a szem hátsó vonala mögé (ennek alapján jól elkülöníthető az őshonos sebes pisztrángtól). Hátúszójában és farokalatti úszója egyaránt rövid. Farokúszója jól fejlett, a hátsó vége enyhén homorú, és előtte a hátoldalon egy kis zsírúszó található. Pikkelyei aprók, oldalai ezüstösek, középen egy halványlila sávval, ami ívás idején a szivárvány színeiben játszik. A fiatalok oldalán nagyobb sötét foltok sorakoznak, amelyek idővel eltűnnek. Fején, testén és úszóin többnyire igen sok fekete pötty látható. Tápláléka gerinctelen állatokból és kisebb halakból áll. Zsákmányát vízközt, az aljzaton és a víz felszínén is keresi. Szaporodása a patakok felső szakaszán február-márciusban történik a sebes pisztránghoz hasonló módon.

2.2.3 Pisztrángsügér

Észak-Amerika keleti felén Kanadától Mexikóig őshonos, de Amerikán kívül sok helyre betelepítették. Magyarországra 1909-ben hozták be, de az elterjesztésére tett kísérletek nem jártak igazi sikerrel, stabil állománya kevés helyen alakult ki. Főként a sekély és mély vízzel is rendelkező kemény medrű tavak és a nem túl gyors, de kemény aljzatú folyószakaszok biztosítanak számára megfelelő élőhelyet. A nagyobb példányok 30-40, olykor 50 cm körüliek. Megnyúlt, közepesen magas, oldalról lapított testű hal. Feje nagy és vaskos, az orra mérsékelten hosszú, de jóval fölülmúlja aránylag kicsi szemének átmérőjét. Nagy szája felső állású, hasítéka ferdén fölfelé irányul. Hátúszójának első része sokkal alacsonyabb, mint a hátsó. Farokúszója jól fejlett, széle kissé beöblösödő. Hasúszói a mellúszók alatt foglalnak helyet, azokkal szinte egy vonalban kezdődnek. Pikkelyei kicsik, de erősen ülnek. Színezete barnászöld, a fiatalokon hosszanti fekete mintázattal, amely az idősebbeken elhalványul, majd eltűnik. Kezdetben planktonnal, később rovarlárvákkal és egyéb gerinctelen állatokkal táplálkoznak, majd egyre több halat is fogyasztanak. Szaporodása májusra tehető, íváskor a tejesek a kavicsos-homokos aljzaton tányérszerű gödröt mélyítenek, ebbe kerülnek az ikrák. A megtermékenyített ikra a hímek védelme alatt fejlődik, de érzékenysége miatt a kelési arány gyenge.

2.2.4 Pontokaszpikus gébfajok

A horgászok gyakran találkoznak e fajokkal, bár igen ritkán horgásznak rájuk célzottan. E fajok mindegyike a gébfélék családjába tartozik és eredetileg a Fekete-tenger partjai mentén, a Kaszpi-tenger parti vizeiben, valamint a betorkolló folyók alsó szakaszán éltek. Innen elterjedve, maguktól jutottak el a hazai vizekbe is, amit a hajózással az ember legfeljebb gyorsított, emiatt nem tarthatók inváziósnak e fajok. Gradációjuk révén néhol annyira gyakorivá váltak, hogy emiatt akkor is sokszor nagy tömegben kerülnek horogra, ha a horgász célzottan más halfajra pályázik. Az ide tartozó fajok:

- folyami géb (1. kép)
- csupasztorkú géb (2. kép)
- Kessler-géb (3. kép)
- feketeszájú géb (4. kép)
- tarka géb (5. kép)
- kaukázusi törpegéb (6. kép)

Ezek mindegyikére jellemző, hogy testük megnyúlt, elől hengeres, hátsó részén oldalról lapított, a magassága hátrafelé fokozatosan csökken. A fej viszonylag nagy, sokszor széles és vaskos, a szemek magasan ülnek. A száj csúcsba nyíló vagy félig felső állású, gyakran húsos ajkakkal. Kettős hátúszójuk van, amiből az első rövid, a hátsó igen hosszú. A farokalatti úszó is hosszú, a farokúszó jól fejlett, hátsó széle domború. A hasúszók összenőtték, belőlük tapadókorong alakult ki.

Testüket igen apró pikkelyek borítják. Színük rendszerint barnás-szürkés finom, szabálytalan sötét foltokkal tarkítva. Szaporodás idején a hímek gyakran fekete nászruhát viselnek. Kis testű halfajok, maximum 15 centiméteresre nőnek. Kizárólag az aljzaton mozognak. Elsősorban apró gerinctelen állatokkal táplálkoznak, de a nagy egyedsűrűség miatt szinte minden ehető megtámadnak, magvakkal vagy akár élő kishallal, halszelettel is horogra csalhatók. Ívásuk jellemzően áprilistól júniusig tart, a hímek fészekőrzők.

2.3 Idegenhonos, invazív fajok

Természetes körülmények között a fajok a számukra alkalmas és elérhető élőhelyeket meghódítják. Ahol az adott fajok ily módon előfordulnak, azt a fajok természetes előfordulási

területének nevezzük. A fajoknak mindössze kis része terjedt el a Föld valamennyi kontinensén vagy valamennyi tengerében a számára alkalmas élőhelyeken. Ezek az ún. kozmopolita fajok. A legtöbb faj esetében azonban valamilyen természetes földrajzi képződmény, pl. egy hegylánc vagy egy tenger jelent olyan akadályt (barriert), amelyen a faj „magától” nem képes átkelni, és újabb területeket meghódítani. Ennek köszönhető, hogy a világ különböző pontjain hasonló élőhelyeket más-más fajok népesítenek be. A biológiai sokféleség kialakulásának és fennmaradásának egyik oka a földrajzi barrierek létezése.

Sok faj esetében az ember az elmúlt kétezer évben tevékenysége során akarva-akaratlanul megszüntette ezeket az akadályokat. Szándékosan, amikor a barriereket átlépve telepítette új területekre az egyes fajokat halászati, horgászati, vadászati vagy egyéb célokból. Ugyancsak szándékos tevékenység volt, amikor az ember egyes fajok terjedését segítő azok ragadozóit vagy konkurensait szorította vissza, vagy éppen pusztította ki teljesen. Számos esetben azonban az ember tudta nélkül is hozzájárult ezen akadályok leküzdéséhez, például a hajók ballasztvizével, vagy a nem kellően ellenőrzött élelmiszerszállítmányokkal sok faj jutott el újabb területekre.

Miért baj, hogy az ember ily módon behurcol, betelepít fajokat? Minden egyes élőhelyre jellemző, hogy az eredetileg ott élő fajok összessége teljesen kihasználja a környezeti feltételek által nyújtott lehetőségeket. Az ökológiában azt a „helyet”, illetve szerepet, amelyet a faj betölt, „niche”-nek (fülkének) nevezzük. Egy természetes élőhelyen nincs üres niche, minden fülke foglalt. Ezért, ha egy, az ember által behurcolt faj valahol megtelepedett, azaz egy niche-t betöltött, azt mindenképp egy vagy több faj rovására tette. Azokat az élőlényeket, melyek megtelepedésüket követően nagyon sikeresek, azaz – a betelepítésüket, behurcolásukat követően már mindenfajta emberi segítség nélkül – gyorsan, nagy számban elszaporodnak, és ezáltal sok, eredetileg ott élő szervezet fennmaradására veszélyt jelentenek, invazív fajoknak nevezzük.

Nagyon fontos, hogy tanuljunk e halfajok hazai megtelepedéséből, elterjedéséből és káros ökológiai szerepéből. A hasonló esetek megelőzése érdekében az a legbölcsebb, ha nem kísérletezünk hazánkban nem honos fajok betelepítésével, beleértve a megunt akváriumi halak kiengedését is.

Noha országos szinten bizonyosan nem a horgászat az, ami hatékonyan megoldhatja az invazív fajok visszaszorítását, a horgászok tevékenységükkel segíthetik az invazív halfajok további elszaporodásának, illetve újabb vizekbe történő bejutásának megakadályozását, melyet a szabályokon keresztül a végrehajtási rendelet is előír.

2.3.1 Razbóra

Eredeti hazája az Amur folyótól délre eső terület, Európába véletlenül került az amur és a busafajok ivadékaival. Hazánkban 1963-ban észlelték először. Jelenleg a Kárpát-medencében és a környező területeken él, de terjed. A könnyen felmelegedő nyugodt vizeket kedveli, legnagyobb állományaival a sekély tavakban és az alig mozgó vizű kisebb

csatornában találkozhatunk, de a hegyi patakok kivételével szinte minden típusú vízben fellelhető. Apró termetű faj, a nagyobbak hossza 8-10, legfeljebb 12 cm lehet. Teste megnyúlt, oldalról lapított. A fiatalok nyúlánkabbak, az idősebbek vaskosabbak és zömökebbek, hátuk és faroknyelük magasabb.

Hátvonalának íve a hátúszó kezdetéig domború, onnan kezdve enyhén homorú. Feje alacsony és kúpos, orra rövid, a hossza alig nagyobb a szem átmérőjénél. Felső állású szája kicsi, hasitéka meredeken fölfelé irányul. Hátúszójának és farokalatti úszójának széle domborúan ívelt. Pikkelyeinek hátsó széle sötétebb árnyalatú, ami olyan hatást kelt, mintha a bőrből kidomborodnának. A fiatalok és az ikrások oldalán egy sötét csík húzódik végig az orrtól a szemén át egészen a farokúszóig. Kezdetben csak igen apró planktonszervezeteket fogyaszt, később nagyobb planktonrákokkal, rovarlárvákkal, valamint a víz alatti tárgyakon és növényeken kialakuló élőbevonattal táplálkozik. Március közepétől június végéig ívnak több részletben valamilyen szilárd aljzatra. Az ikrát a hím kikelésig őrzi, gondozza.

2.3.2 Ezüstkárász

Eredeti hazája Délkelet-Ázsia, de ma már Európa túlnyomó részén megtalálható. Hazánkban az 1954. évi importját követően terjedt el, és ma már legtöbb vizünkben előfordul. Jól alkalmazkodik, a hegyi patakok kivételével szinte minden víztípusban megtalálható.

Napjainkban vitatott kérdés, hogy idegen

eredetű-e. A szakemberek szerint elképzelhető, hogy már a XIX. század előtt is jelen volt vizeinkben, csak kis számban. Tömeges elszaporodását elősegíthette tudatos telepítése a vizeinkbe, de ezenkívül talán más tényezőkkel is összefüggésbe hozható, amelyek időben egybeesnek a betelepítésekkel.

Igazi élőhelyét a dús növényzetű sekély állóvizek jelentik, ahol nagy állományai alakulhatnak ki.

Oldalról lapított, magas hátú, de zömök, vaskos testű hal. Barna vizekben a háta sötét, oldala sárgás. Tiszta, áttetsző vizekben világosabb, oldalai ezüstösen csillogóak, hasa fehéres.

Átlagos mérete 20-30 cm, a feje viszonylag kicsi, orra tompa, szája kicsi és csúcsba nyíló, bajusza nincs.

Legjobban a széles kárász hasonlít hozzá, de annak a hátúszója lekerekített, és a fiatalok faroknyelén fekete gyűrű vagy sötét folt látható. Hasonlít hozzá a ponty is, de annak felső állkapcsán és a szájszögletében 1-1 pár kicsi bajusz található.

Pikkelyeinek színe általában ezüstös, de a tőzeges vizekben élő példányoké aransárga is lehet. Vegyes táplálkozású hal, ezért is képes a különböző vizekben megélni. Főként apróbb gerinctelen állatokat fogyaszt, de élőbevonatot, növényi anyagokat és szerves törmeléket is fogyaszt. Az ikrákat több részletben, május-júniusban rakják le a sekélyebb vizek növényzetére. Régebben kizárólag ikrás egyedekből álló állománya élt nálunk, amely más pontyfélék tejes egyedeivel ívott össze. Az utódok azonban kizárólag az anyák örökítőanyagát hordozták, ezért nem hibridek, hanem mind ikrás ezüstkárászok lettek. Három évtizede azonban

megjelentek köztük a hímek is, és most már más fajokhoz hasonlóan is szaporodik. Ikráit a sekélyebb vizek növényzetére szórja.

2.3.3 Törpeharcsafajok

Észak-Amerikából származik a „barna” törpeharcsa (alsó kép) és a fekete törpeharcsa (felső kép) faj is, de manapság leginkább csak az utóbbi, még kisebbre növő fajával találkozhatunk. Elsősorban a növényekben gazdag állóvizeket, holtmedreket kedveli, amelyekben időnként mértéktelenül képes elszaporodni. Vaskos testű, a fején felülről, a farokrészén oldalról lapított hal. Felső és alsó állkapcsán egyaránt 4-4 bajuszszál foglal helyet. Hasonlóan a törpeharcsához a hátúszója elején egy igen hegyes, kemény csonttüske van, és ehhez hasonló csonttüske található a mellúszók elején is. Bőre teljesen pikkelytelen, oldalvonala végighúzódik a testén. Színe az aranyló olajzöldtől a feketéig változó, de nem foltos, farokúszójában a hártya sokkal sötétebb, mint az úszósugarak.

Nagyon hasonlít hozzá legközelebbi rokona a (barna) törpeharcsa, de annak az oldala felhős, és a farokúszója előtt rendszerint nincs világosabb színű harántsváv.

Főleg fenéklakó gerinctelen állatokat fogyaszt, de növényi eredetű táplálék is szerepel az étrendjében. Ikráit – hasonlóan a harcsához – fészegödörbe rakja. Néhány hétig az ikrát és a kikelt ivadékot együtt őrzik a szülők. Az önállóvá vált ivadékok gomolygó bandákba tömörülnek. A korábbi időszakban vizeinkben közel fele-fele arányban volt jelen a (barna) törpeharcsa és a fekete törpeharcsa.

Napjainkban az előbbi eltűnőben van, kiszorítja a hasoldalán sárga színű fekete törpeharcsa, melynek az oldala nem foltos, nem felhőzött, ellentétben a rokonával.

2.3.4 Busák

A busáknak eredetileg két fajtát - fehér (felső kép) és a pettyes busa (alsó kép) – 1963-ban telepítették be hazánkba. Halgazdaságban továbbra is a növényi planktont hasznosító fehér busát tenyésztik, a természetes vizekbe telepített, illetve kikerült halak összeivásából azonban olyan hibrid halak jöttek létre, amik

a fehér és a pettyes busára jellemző jegyeket is hordozzák, és szűrőkészülékükkel mind a növényi, mind az állati planktont hasznosítják. Emiatt a halgazdaságokon kívül – beleértve a horgászatot is – nincs értelme a két eredeti fajt külön kezelni. Őshazájában jellemzően folyóvízi hal, de jó

alkalmazkodóképességét mutatja, hogy megél a folyókban, tavakban, holtágakban, víztározókban és a nagyobb csatornáknál is, Hatalmasra képes megnőni, a nagyobb példányainak hossza 1 méternél is nagyobb lehet. Nyújtott testű, de meglehetősen magas, oldalról lapított halak. A fej nagy, a homlok széles, a kicsi szemek a fej alsó részén helyezkednek el. A hátúszó a hasúszóknál hátrébb kezdődik. Pikkelyeik aprók, a halak színe ezüstös vagy márványozott. Táplálékukat főként plankton és szerves törmelék alkotja, amit a kopolyúíveik belső oldalán kialakult készülék segítségével szűrnek ki a vízből. Ívásuk 20 fokos vízhőmérséklet fölött a folyók, ill. áramló vizek nyílt vizében megy végbe. A kibocsátott ikraszemek a vízben lebegve fejlődnek.

2.3.5 Naphal

Mint a neve is utal rá, a naphal szereti a napfényt, így legnagyobb állományai azokban a sekély, part menti állóvizekben alakulnak ki, ahol már van hínárnövényzet, de még nem uralkodott el teljesen. Kedveli a gyorsan melegedő szélvizeket. A mély holtmedreknek csak a parti részeit lakja. A fiatalabb bányatavakban gyakran nagyon sűrű népsége él. Kisebb-nagyobb folyók lassú áramlású részén előfordul, de nem gyakori. Kistermetű hal, a nagyobb példányok testhossza is csak 10-15 cm körüli. Teste zömök, igen magas, oldalról erősen lapított. Feje viszonylag nagy, orra rövid, alig hosszabb, mint a szem átmérője. A sügérfélékhez hasonlóan kettős hátúszója összenőtt, nem két külön egységből áll. A kifejlett példányok kopolyúfedőjének felső részén egy fűszerű, fekete-piros folttal díszített bőrfüggelék van. Szája kicsi és felső állású, hasítéka is fölfelé irányul. Hasúszói előre tolódtak, alig valamivel a mellúszók mögött kezdődnek. Pikkelyei aránylag nagyok, erősen ülnek. Színe kékes olajzöld, tarka mintázattal. Szaporodása május-június, de kedvező körülmények között július-augusztusban másodszor is szaporodhat. az ívásra készülő hímek a sekély szélvizek gyökerekkel átszótt aljzatán lapos mélyedést készítenek. Az odacsalt nőtény ebbe rakja le ikráját, amit megtermékenyítés után a hím őriz, miközben a nőtényt elűzi a közelből. Főként a parti sáv gerinctelen állataival, rovarlárvákkal táplálkozik. Abban a víztestben, ahol előfordul a naphal, a süllő és a csuka, ott ezek kedvelt táplálékai közé tartozik.

2.3.6 Amurgéb

Az amurgéb – ahogyan a neve is utal rá – eredeti élőhelye az Amur folyó vidéke, valahol Oroszország, Kína és Korea közös határán. Hazánkban először 1997-ben a Tisza-tó területén észlelték. Az amurgéb a környezeti tényezőkkel szemben nagyon igénytelen, elviseli az oxigénhiányt, és azt is, ha télen mindössze néhány centiméternyi víz marad a vastag jégréteg alatt. Ez az alvógébfélék családjába tartozó faj, ami azt jelenti, hogy a

hasúszói nem nőttek össze tapadókoronggá, ez különbözteti meg az igazi gébektől. a folyók főmedrében ritka, de a hullámtéri mélyedésekben, kubikgödrökben és az előregedett holtágakban sűrű népsége alakulhat ki. Kis termetű hal, a nagyobb példányok is csak 15–20 centiméteresek lehetnek. Színre és alakra hasonlít hozzá a lápi póc, de annak csak egy hátúszója van, míg az amurgébnak két hátúszója van. Teste kissé zömök, mérsékelten ívelt hát- és hasvonalú, oldalról enyhén lapított. Nagy fejéhez mérten a szemei kicsinek tűnnek. Vastag ajkakkal keretezett felső állású szájának szeglete a szem alá ér. A szájhásíték ferdén fölfelé irányul, az állkapcsokon apró fogak sorakoznak. A hasúszók kivételével úszói jól fejlettek, a szélük lekerekített. Apró pikkelyei nemcsak a testet, hanem a fej hátsó részét is beborítják. Alapszíne a környezettől függően sárgás- vagy sötétbarna, amelyet nagyobb sötét foltok és kisebb világos pettyek mintáznak. Fejét a szemek körül keskeny sötét sávok díszítik. Szaporodáskor a hímek sötét nászruhát öltenek, homlokuk duzzadtá válik. Bár a nagyobbak halakat is fogyasztanak, táplálékának zömét vízi gerinctelen állatok, elsősorban rovarlárvák teszik ki. Május-júniusban szaporodik, az ikrát víz alatti tárgyakra, faágakra, gyökerekre ragasztják, amit megtermékenyítés után a hím őriz.

2.4 Nem fogható, illetve külön időszakos felmentéssel fogható őshonos fajok

2.4.1 Kecsege

A leggyakoribb tokfélénk, egykor folyóink halászatában komoly jelentőséggel bírt, de az utóbbi időben állománya megritkult a természetes vizeinkben, ezért nem fogható, de nem védett halfaj. A nagyobb folyók gyorsabb és mély vizű, kavicsos-homokos vagy agyagos szakaszait, mederrészeit kedveli. A tavakban és a duzzasztott folyók üledékes mederszakaszain megél ugyan, de nem szaporodik. Testhossza az 1 métert, testtömege 6-7 kg-ot is elérheti.

A kecsége orsó alakú, megnyúlt testű hal, orra hosszú, fölfelé hajló. Hátán és hasán 12-18 csontvért található.

Alsó állású szája kicsi, alsó ajka közepén megszakított. Négy rojtozott bajuszszála viszonylag hosszú, lesimítva eléri a felső ajkat (ez alapján mindegyik védett tokfajunktól és az idegenhonos lénai toktól is elkülöníthető). Hátúszója a test végéhez közel esik.

Testének nagyobb része sötétbarna, szürkésbarna vagy feketésbarna, esetleg zöldes vagy kékes árnyalattal. A hasa sárga vagy vörhenyes fehér színű. A sötét alapszínű úszókat rendszerint egy keskeny fehéres sáv szegélyezi.

Ívási ideje áprilistól júniusig tartó hónapokra esik, a folyók mélyebb, sóderes és homokos szakaszain. Férgékből, csigákból, rovarlárvából álló táplálékát a mederfenéken keresi. Ahol a tiszavirág lárvája bőséggel található, ott ez alkotja a fő táplálékát.

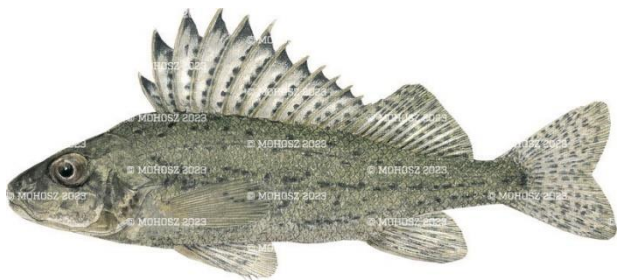
2.4.2 Széles kárász

A folyószabályozások előtt, amikor az Alföld jelentős része még mocsárvilág volt, leggyakoribb halaink egyike volt, napjainkban állománya – nemcsak Magyarországon, hanem a szomszédos országokban is - megritkult, emiatt a nem fogható, de nem védett halak közé tartozik. A növényekben gazdag sekély állóvizek jellemző hala, folyóvizekből csak igen ritkán, áradások idején kerül elő. Nagyobb állományai az öreg holtágakban és a mocsarakban alakulnak ki. Elviseli az oxigénszegény viszonyokat, télen pedig a víz teljes átfagyását is. Közepes méretű faj, hossza 15-25 cm, ritkán 30 cm fölé is megnő. A széles kárász igen magas hátú, oldalról erősen lapított hal, pikkelyei aranysárgák és nagyok. Hátúszója körülbelül a hasúszóval egy vonalban kezdődik, a széle domborúan lekerekített. Feje kicsi, homloka meredeken emelkedik, orra tompa. Csúcsba nyíló kicsi száján nincsenek bajuszszálak. Testét nagy pikkelyek fedik, melyek vastagok és erősen ülnek. Legjobban az ezüstkárász (barnás vizekben még a színe is) és a ponty hasonlít hozzá, de az ezüstkárász hátúszójának széle egyenes vagy kissé homorú, a ponty pedig a felső állkapcsán és a szájszögletében is kis bajuszt visel. Az egészen fiatal példányok faroknyelén – közvetlenül a farokúszó előtt – általában egy körbefutó fekete gyűrű látható, amelyből később csak egy folt marad, majd az idősebbeknél ez is eltűnik (ilyen mintázatot a fiatal ezüstkárászok nem viselnek). Ívási ideje és helye egybeesik a pontyéval. Mindenevő, táplálékát kisebb gerinctelen állatok, növényi hajtások és magvak, valamint szerves törmelék alkotja. Szaporodása május-júniusra esik. Az ikrákat részletekben rakják le az állóvizek növényekkel sűrűn benőtt részein.

2.4.3 Vágó durbincs

A durbincsok általános jellemzője, hogy a két hátúszójuk egyesült. A kopoltyúfedő tüskés, a szájukban finom fogazat található, a mell és a has többé-kevésbé pikkelytelen. Álló- és folyóvizekben egyaránt előfordul, de az állóvizek esetén a mélyebb, növényzettől mentes helyeket kedveli, az elmocsarasodó részeket kerüli.

Kis növésű halunk, jól fejlett példányai sem haladják meg a 10-15 cm-es hosszúságot. Teste megnyúlt, mérsékelten magas, oldalról összenyomott. Feje és lekerekített orra aránylag hosszú, a szeme nagy. Csúcsba nyíló szája kicsi, felső állkapcsának vége nem ér a szem alá. Hátúszója hosszú és magas. Az úszó hátulsó részének a széle közel egyenes, és ha a vonalát meghosszabbítjuk, az hegyes szögben metszi a faroknyelet. Farokalatti úszója rövid. Hasúszói előre tolódtak, szinte egy vonalban kezdődnek a mellúszókkal. Pikkelyei közepes nagyságúak.

Nagyon hasonlít hozzá széles durbincs, de ennek színe halvány olajbarna, oldalán az apró, sötétbarna pettyekből elmosódó nagyobb foltok, szabálytalan harántsávokká állnak össze. Kezdetben a táplálékát planktonszervezetek, később fenéklakó gerinctelenek alkotják. A nagyobb példányok alkalmilag egy-egy apró ivadékhalat is elfogyasztanak. Ívása április és május folyamán több részletben játszódik le. Az ikra kis füzérek vagy csomók formájában a vízi növényzetre vagy a köves-kavicsos mederfenékre kerül.

2.5 Természetvédelmi oltalom alatt álló halfajok

A horgásznak feltétlenül fel kell tudnia ismerni a Magyarországon természetvédelmi oltalom alatt álló fajokat, hogy véletlenül se tartsa meg vagy használja fel csalihalnak azokat a kifogható halak helyett. Mivel a védett fajok nem jelentik a horgászat tárgyát, esetükben a biztos meghatározás a kulcsfontosságú. Tilalmi idők és méretkorlátozások híján e fajok biológiai jellemzőinek ismerete nem alapvető elvárás a horgászok, így a horgászvizsgára készülők részére sem. Az alábbiakban ennek megfelelően – és a korábbi csoportosítást követve – a védett fajok biztos meghatározásához használható segédlet található. Ajánlatos e leírások mellett megfelelő képanyagon is tanulmányozni a kérdéses fajokat a felkészülés során.

2.5.1 Körszájúak

A körszájúak halszerű, de a halaknál fejletlenebb, hosszúkás testű élőlények. Ide tartozik **az ingolák** valamennyi faja. Jelenleg a hazánkban előforduló ingolákat 3 fajba sorolják a szakemberek [dunai ingola (felső kép), tiszai ingola (alsó kép), Vladykov-ingola].

A kisebb testű, 10-12 cm-es példányok a lárvák, amik vékony, megnyúlt, hengeres test miatt a férgekéhez hasonlítanak, de a férgeknek nincsenek úszóik. A kb. kétszer ekkora kifejlett példányokon a két hátúszó, a farokalatti és a farokúszó egységes úszószegéllyé olvad össze. Fontos bélyeg, hogy az ingoláknak nincsenek páros úszói, alsó állású, tölcésrszerű szájuk állkapocs nélküli. A szem mögött 7 kopoltyúnyílás látható. Hasonló hozzájuk csak a fiatal angolna lehet, de azoknak állkapcsa és mellúszója van. Az ingolákkal kisebb-nagyobb folyóvizeinkben, ill. annak aljzatában találkozhatunk.

2.5.2 Halak

Az őshonos tokfajok a kecsége kivételével (viza, sőreftok, vágótok, simatok)

A hazai vizekben vadon élő nagytestű tokfélékkel csakis folyóvizekben találkozhatnánk, azonban sok állóvízbe is telepítettek mesterséges szaporításból

származó példányokat, főként vágótokot és különböző hibrideket (melyek szintén automatikusan védelmet élveznek).

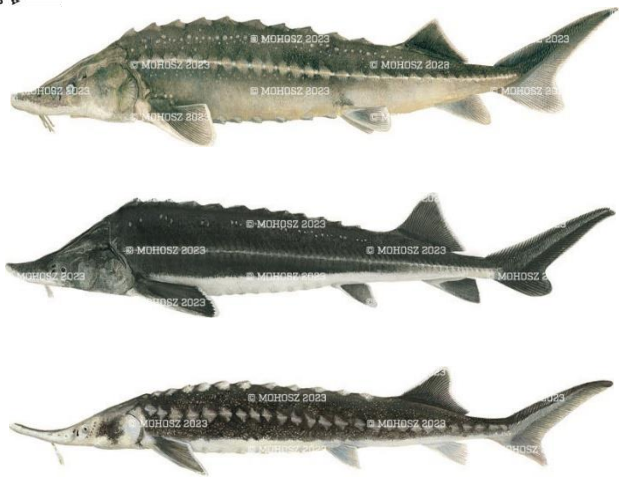
A pikkelyek helyett vérteket viselő, jellemzően hosszú orrú, erős, húsos, alsó állású szájú és aszimmetrikus farokúszójú halak tokféleként való felismerése nem okozhat gondot. Az egyes fajok elkülönítésére leginkább a száj és a száj előtt induló bajuszszálak alkalmasak.

A hazai vizekben leggyakrabban horogra kerülő – nem őshonos, fogható – tokféle a lénai tok.

Ennek hosszú és sima bajuszszálai közelebb erednek az orrcsúcshoz, mint a nem túl nagy szájnyíláshoz, s hátrasímtva a felső ajkat elérik, az alsó ajak pedig középen megszakított.

A hatósági jóváhagyással foghatóvá tehető kecsge bajuszszálai szintén elérik a felső ajkat, de a kecsge bajuszszálai rojtzottak.

Ezektől a többi – védett – tokfaj a száj és a bajuszszálak mérete, alakja alapján is biztosan elkülöníthető: a **viza** (1. kép) bajuszszálai is elérik a felső ajkat, de hatalmas szája szinte a fej egyik szélétől a másikig ér. A **simatok** (3. kép) ajkai megszakítás nélküliek, a **vágótok** (2. kép) és az igen hosszú orral rendelkező **sőregtok** (4. kép) bajuszszálai nem érik el a felső ajkat.

Leánykancér, gyöngyös kancér, nyúldomolykó, kismárna fajok

Folyóvízi halak, utóbbi kettő inkább kisebb vízfolyásokban, míg a leánykancér a nagy folyókban (főleg a Dunában, Drávában) jellemző.

Ezek közül a gyakorlatban igazán csak a **leánykancér** meghatározása lehet problémás, mivel több hasonló testfelépítésű fogható keszegfajjal összetéveszthető.

Leginkább a bodorkával keverhető össze, de annak a szája csúcsba nyíló, szeme nagyobb, szemgyűrűje rendszerint narancsos árnyalatú, míg a leánykancérnak félig alsó állású a szája, a fejéhez képest kisebb a szeme, szemgyűrűje pedig fehéres. A jászkeszeg szája csúcsba nyíló, pikkelyei apróbbak, számuk az oldalvonalon 55-60, míg a **leánykancér** jóval nagyobb pikkelyeket visel: az enyhén ívelt oldalvonala mentén 44-49 pikkely számolható.

A **gyöngyös kancér** teste megnyúlt, oldalról kevésbé lapított. Orra tompa, félig alsó állású szája aránylag kicsi. Pikkelyeinek száma az oldalvonalon 62-67. Fölötte 10-11, alatta 5 pikkelysor húzódik. A hátúszójának és hasúszóinak töve egy képzeletbeli függőlegesre esik. Hátúszójának és anális úszójának szegélye homorú. A hátúszójában 8-9,

anális úszójában 9-11 elágazó úszósugár található. A farokúszó hosszú, mélyen bemetszett. Testszíne a háton szürkésbarna, oldalain világosodó ezüstfehér, a has fehéres. Uszonyai szürkés színűek, áttetszőek. Ívási időszakban apró gyöngyökre emlékeztető nászkiütések jelennek meg a tejesek hátoldalán, és páros úszói halvány vörösre színeződnek. Leginkább a nyúldomolykó hasonlít hozzá, de annak oldalvonalán a pikkelyek száma kevesebb, 46 és 53 között változik. Testalkatát tekintve a domolykó is hasonló, de pikkelyeinek száma az oldalvonalon csak 44-46, és a szája csúcsba nyíló. A leánykancér oldalvonalra mentén is kevesebb, 44-49 pikkely számolható. A paduc és a szilvaorrú keszeg pikkelyszáma ugyan hasonló, de előbbinek teljesen alsó állású a szája, utóbbinak pedig az anális úszója lényegesen hosszabb. Hasonló az állasküsz pikkelyszáma is, de szája felső állású.

A kicsi és félig alsó állású szájjal és homorú farokalatti úszóval rendelkező

nyúldomolykó hasonlít a domolykóra, de annak feje és teste jóval vastagabb, csúcsba nyíló szájának szöglete elér a szem vonaláig, és farokalatti úszójának a széle domborúan ívelt. Mivel a nyúldomolykó kistermetű hal, a domolykó méretkorlátozását betartva még véletlenül sem fog domolykónak vélt nyúldomolykót megtartani a horgász.

A márnához nagyon hasonló **kismárna fajok** (bihari és a kárpáti márnafajok) szintén kis növésű halak, a márna méretkorlátozását betartva véletlenül sem fog márnának vélt bihari vagy kárpáti márnát megtartani a horgász. Igen jó fajbélyeg a hátúszó első úszósugara, ami a márnánál kemény, fogazott csonttüske, ilyet nem találunk a kismárna fajoknál. Emellett a farokalatti úszó hátrasimítva a márnánál meg sem közelíti a farokúszó tövét, míg a kismárna fajok farokalatti úszója hátrasimítva megközelíti vagy el is éri azt. A bihari márna endemikus, azaz bennszülött halfaj. Nevét arról a tájegységről kapta, amelyet a Sebes-Körös átszel. A folyó hosszabb szakasza Románia területén folyik, így a bihari márna populációjának nagyobbik hányada is a határon túl él.

Apró termetű halfajok: a lápi póc, a fürge csele, a kurta baing, a sujtásos küsz, a szívárványos ökle, a küllők és a csíkok összes faja

Az apró **lápi póccal** kisebb, mocsaras állóvizekben vagy csatornáknál találkozhatunk. Jellegzetes, zömök testalkata és barnás, finom fekete mintázatú színe miatt kevés fajjal lehet összetéveszteni, egyedül a hasonló életteret kedvelő amurgéb emlékeztet jobban rá, de az amurgébnak két hátúszója van, míg a lápi pócnak csak egy.

Az áramvonalas, orsószerű **fürge cselle** egy kistermetű, patak lakó halfaj. Lekerekített, tompa orra, nagyon apró pikkelyei, valamint az oldalát díszítő, olykor sötétebb, máskor világosabb, de azért észrevehető foltos minden más halunktól megkülönbözteti. Ezekre figyelve más hazai fajjal nem téveszthető össze.

Az apró **kurta baing** felső állású szája meglehetősen nagy, de mivel szájhasítéka meredeken felfelé irányul, szájszöglete nem éri el a szem vonalát. A faj egyik legjellemzőbb bélyege, hogy oldalvonal rövid, csupán az első 7-12 pikkelyen látható, azonban több pontyféle ivadékaival is összetéveszthető, mivel azok fiatal példányain az oldalvonal gyakran nem látszik végig. A küsz teste oldalról lapítottabb, farokalatti úszója pedig hosszabb, mint a kurta baingnál. A balin szájhasítéka csak enyhén irányul fölfelé, szöglete viszont a szem alá ér. A domolykó szája csúcsba nyíló, farokalatti úszója pedig rövidebb.

A **sujtásos küsz** patakok, kisebb folyók lakója. Szája kicsi, csúcsba nyíló, de oldalról nézve a szájhasíték enyhén fölfelé irányul. Az oldalvonal fölött és alatt fekete pontokból álló sujtás húzódik, ami főleg a test elején és a szaporodás időszakában feltűnő. Úszói világosszürkék, de mell- és hasúszóinak töve vörhenyes. A közeli rokon küsz szája felső állású, háta alacsonyabb, mellúszójának töve pedig szürke, a valamennyire hasonló balin szája nagyobb, egészen a szeme alá ér.

A **szivárványos ökle** egy magas testű, oldalról erősen lapított, igen apró termetű hal, amelynek mind a háta, mind a hasa erősen ívelt. Orra rövid és tompa, szája kicsi és csúcsba nyíló. A szeme nagy, átmérője körülbelül megegyezik az orr hosszával. Az ivadék és a felnőtt példányok faroknyelén egyaránt egy fémes csillogású kékeszöld sáv látható, ami igen jó megkülönböztető bélyeg.

A küllőfajok [fenékjáró küllő (1. kép), halványfoltú küllő (2. kép), felpillantó küllő (3. kép),

homoki küllő (4. kép)] mindegyikére jellemző az apró termet, a hengeres test, az alsó állású száj és annak tövében kétoldalt az 1-1 bajuszszál.

Ennél többet nem kell tudnia róluk a horgásznak: ha küllőt fog, mindegy, hogy melyik fajról van szó, mindegyik védett. Az alkatra hasonló márna és a kismárna fajok esetében 2-2 bajuszszálat találunk a száj két oldalán, de – szerencsére – még ezekkel összekeverve sem

hibázhat nagyot a horgász, hiszen azokat is vissza kell ereszteni nyomban (egyiket a méretkorlátozás, másikat a védettség miatt).

A csikfajok [réticsík (1. kép), vágócsík (2. kép), törpecsík fajok (balkáni törpecsík, bolgár törpecsík 3. kép), kövicsík (4. kép)] mindegyikére jellemző a hengeres test, az alsó állású, húsos ajkakkal keretezett száj, amit sok (6 vagy 10) rövid, pár mm-es bajuszszál keretez. Ennél

többet nem kell tudnia róluk a horgásznak: ha csíkot fog, mindegy, hogy melyik fajról van szó, mindegyik védett. A hosszú és akár 30 cm-esre is megnövő réticsík emlékeztethet az angolnára, de annak nincsenek bajuszszálai, nincs hasúszója és nem különálló, rövid a hátúszó és farokalatti úszó. A kis törpeharcsák hosszú bajuszszálakat viselnek csúcsba nyíló nagy szájuk körül, emellett testük nem hosszúkás-hengeres, fejük pedig lapos.

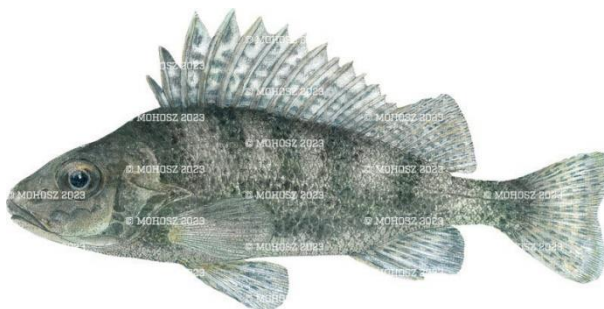
Kistermetű ragadozó halak: a kölönték, a selymes és a széles durbincs, a bucók

A kölönték pataklakó halak. Hazánkban a **botos kölönte** előfordulására lehet számítani, a **cifra kölöntét** legfeljebb a folyók felső szakaszáról lesodródó példányok képviselhetik. A kölönték

mindegyikére jellemző az elől hengeres, hátulsó részén oldalról összenyomott, megnyúlt test, a széles, felülről lapított fej, nagy, csúcsba nyíló száj, a magasan elhelyezkedő szemek. Igen fontos jellemző, hogy a kölönték testén nincsenek pikkelyek, hasúszóik pedig különállóak. A hazánkban előforduló halfajok közül csak a gébek hasonlítanak hozzájuk, de a gébek testét pikkelyek borítják, fejük keskenyebb, a hasúszóik pedig összenőve tapadókorongot alkotnak. A kölönték két fajának elkülönítését nem szükséges ismerni, hiszen mindegy, hogy melyik fajról van szó, mindegyik védett.

A **széles durbincs** zömök, magas testű, oldalról lapított és néhány szabálytalan harántsavval mintázott barnás sügérféle. A hátúszó hátulsó részének széle domború, és ha a vonalát meghosszabbítjuk, az megközelítőleg derékszögben metszi a faroknyelet. Nagyon hasonlít hozzá a vágódurbincs, de annak oldalát csak szabálytalanul elszórt sötétbarna foltok tarkítják, és a hátúszó szegélyvonalának lefutási iránya más. A sügér zöldes sávozottsága kifejezettebb, és az első hátúszója végén egy fekete foltot visel. Mivel a vágódurbincs sem fogható, elegendő, ha a horgász felismeri, hogy vágó vagy széles durbincsot fogott, hiszen különböző okból, de mindegyiket nyomban vissza kell engednie.

A sodrást kedvelő **selymes durbincs** teste megnyúlt, oldalról összenyomott. Feje és orra hosszú, a szeme nagy. Kis szája csúcsba nyíló vagy félig alsó állású. Hátúszója igen hosszú és elég magas. Alapszíne zöldessárga, hátán és oldalán 3-4 sötétbarna, helyenként megszakadó, keskeny hosszanti csík húzódik, ami alapján minden más halfajtól könnyen elkülöníthető.

A **bucók** erősen megnyúlt, hengeres testű folyóvízi sügérféle ragadozók. Fejük hosszú és széles, fölülről enyhén lapított. Az orr hosszú, körülbelül kétszerese a nagyméretű szem átmérőjének. A száj közepes nagyságú, teljesen alsó állású.

A **magyar bucó** (felső kép) nagyobbra nő, testét általában szabálytalan alakú sötét foltok mintázzák, míg a kisebbre növényező **német bucó** (alsó kép) oldalát rendszerint igen határozott szélű ferde sávok díszítik, emellett faroknyele sokkal vékonyabb és első hátúszója rövidebb. A bucók egyedi kinézete alapján biztonságosan elkülöníthetők minden más fajtól. A süllőt és kősüllőt a csúcsba nyíló száj, a fogak, a foltozott kettős hátúszó és a testmintázat teszi a bucóktól teljesen eltérővé.

Ritka fajok:

gyöngyös koncér, vaskos csabak, pénzes pér, dunai galóca

A **vaskos csabak** erősen megnyúlt, hengeres, oldalról kevésbé lapított, kistestű hal, ami a folyók felső szakaszán él. Nálunk csak a Felső-Tiszában lehet felbukkanására számítani. Félig alsó állású szája a kissé előrenyúló, tompa orr alatt található. Narancsszínű oldalvonala fölött az orrtól a farokúszóig egy kékesszürke sáv húzódik.

Testformája és szájállása a szintén védett nyúldomolykóéhoz és gyöngyös koncéréhez hasonló, de narancsszínű oldalvonal és a fölötté húzódó kékesszürke sáv alapján nemcsak tőlük, hanem minden más fajtól jól megkülönböztethető.

A **pénzes pér** egy hegyi folyókra jellemző pisztrángféle. Teste megnyúlt, mérsékelt magasságú, oldalról összenyomott. Csúcsba nyíló szája aránylag kicsi, felső állkapcsának hátsó vége legfeljebb a szem elejének vonaláig ér. Oldalai ezüstös színűek, elszórtan apró fekete vagy sötétszürke pettyekkel. Hátúszója a többi pisztrángfélehez képest magas és hosszú, benne 13-17 elágazó sugár van. Hosszú és magas hátúszója a többi zsírúszót viselő pisztrángféléttől jól elkülöníthetővé teszi, a pontyféléknek pedig nincs zsírúszója.

Oldalai ezüstös színűek, elszórtan apró fekete vagy sötétszürke pettyekkel. Hátúszója a többi pisztrángfélehez képest magas és hosszú, benne 13-17 elágazó sugár van. Hosszú és magas hátúszója a többi zsírúszót viselő pisztrángféléttől jól elkülöníthetővé teszi, a pontyféléknek pedig nincs zsírúszója.

A **dunai galóca** a legnagyobbra megnövő pisztrángféle a Duna vízrendszerében. A folyók felső szakaszán érzi jól magát, nálunk inkább csak lesodródó példányok jelennek meg. Oldalról enyhén lapított teste erősen megnyúlt, hossza a testmagasságnak legalább négyszerese. Feje nagy, hosszabb, mint a test magassága. A szeme kicsi, átmérője mintegy fele az orr hosszának. Nagy, csúcsba nyíló szájában erős fogak ülnek, felső állkapcsa túlér a szem hátsó szélének vonalán. Pikkelyei igen aprók, számuk az oldalvonalon 180 és 200 között változik. Ezüstös színű testét és fejét apró sötét foltok díszítik, melyek gyakran X vagy félhold alakúak. Leginkább a pisztrángokkal téveszthető össze, de azok orra tompább, testük zömökebb. A sebes pisztrángot a fekete mellett legtöbbször piros pettyek is díszítik, és oldalvonalán 115-130 pikkely van. A szivárványos pisztrángnak kisebb a szája, felső állkapcsa nem ér túl a szem hátsó szélének vonalán, és pikkelyeinek száma az oldalvonalon csak 105-160 db.

3 A HORGÁSZETIKA SZABÁLYAI

A horgászat etikai szabályai azok az emberi magatartásbeli normák, amelyeket a kulturált ember, a horgász megad másoknak és elvár másoktól. Ezek egy része, mint az korábban olvasható volt, mára beépült jogszabályainkba, megsértésük szankcionálható, míg mások továbbra is íratlan normák, azonban betartásuk éppen úgy elvárható, mint jogszabályban szereplő társaiké. A horgászok vízparti magatartása alapján ítélik meg az egész horgásztársadalmat, ezért fokozottan ügyeljünk a viselkedési normák betartására.

A horgász a vizek partján kikapcsolódva, a halfogáson keresztül élményt szerezve, felfrissülve mindig a sportszerű horgászatra, a szabályok betartására, a természeti környezettel való összhangra törekszik. A horgászok kikapcsolódásának lényege a vizek, partok csendje, nyugalma, felüdülést jelentő természeti környezete és a halfogás élménye, de nem a mindenáron történő halfogás élménye. Azért, hogy mindez érvényesülhessen, a horgász kerülje a kiabálást, hangoskodást, a technikai eszközök hangos működtetését és tartózkodjon a másokat megbotránkoztató beszédstílustól, vízpartokra nem illő viselkedéstől, nehogy ezzel mások pihenését, kikapcsolódását megzavarja.

A horgász alapvető érdeke a vizek környezetének, természeti értékeinek, halállományának védelme, ezért tekintse kötelezettségének a horgász helyének tisztán tartását és a vize, egyesülete környezetvédelmi munkájában való részvételt.

A legfontosabb etikai szabályok Országos Horgászrend szerint:

- A horgász erkölcsi és etikai kötelessége más horgász segítése, a tapasztalatok átadása, az idős horgásztársak és a gyermekhorgászok támogatása.
- A horgászat gyakorlása nem járhat más horgászok indokolatlan veszélyeztetésével vagy zavarásával.
- Horgászcsonak, horgászahajó használata csak megfelelő sebesség megválasztásával, más horgásztársak és víziközelkedők veszélyeztetése vagy zavarása nélkül történhet.
- Ívási, szaporodási időszakban a part menti sávban a sebesség megválasztásánál minden horgász felelőssége a lerakott ikrák, kikelt ivadékok lehetőség szerinti megóvása.
- A halnak indokolatlan sérülést, szenvedést okozni tilos.
- Fajlagos tilalmi időszakban a védelmet élvező, illetve ívó halfajra, valamint méretkorlátozással védett halfajok méreten aluli egyedeire célzottan horgászni etikátlan és tilos. Amennyiben az adott horgász helyen sorozatosan méreten aluli vagy fajlagos tilalom alatt álló hal akad horogra, a halállomány kímélése érdekében horgászati módszert, illetve szükség szerint horgász helyet kell változtatni.
- A horgász egyéni felelőssége a választott célhalaknak megfelelő, halkíméletet is biztosító horgász eszközök és horgászfelszerelések alkalmazása, valamint a horgászat teljes időtartama során a horgászatra alkalmas fizikai állapotának fenntartása.
- A horgászat során a bevetett horgász készségeket őrizetlenül hagyni, vagy azok felügyeletét másra bízni tilos. Őrjötnnek, illetve felügyeltnek minősül a horgász készség, ha a horgász vizuális kapásjelző esetén haladéktalanul, hangjelzéses kapásjelző

esetében az észleléstől számított legrövidebb időn belül bevághat, illetve megkezdheti a hal fásasztását.

- Ragadozóhal-horgászatnál az indokolatlan nyeletés tilos.
- A gyári műcsalik rögzítési pontok szerinti horogszámának növelése, egy horog alá újabb horog rögzítése, a külső akadás elősegítése céljából történő átalakítása tilos.
- A műcsali használatának kivételével a háromágú horog, a drótélőke, valamint a vágóhorog alkalmazása csak a halgazdálkodási hasznosító engedélyével lehetséges.
- A kifogott hal horgász általi tetszőleges jelölése, csonkítása tilos.
- A hivatalos haljellel ellátott halak fogásának bejelentése, az adatszolgáltatás teljesítése a horgász és a halgazdálkodási hasznosító közös érdeke. E haljel eltávolítása csak jogszerű kifogás (halelvitel) esetében lehetséges, de ekkor a bejelentés kötelező.
- A drótszák (a törpeharcsa kivételével), valamint épített fém haltároló (ketrec) használata hal tartására tilos.
- A horgászfotók elkészítésekor javasolt ügyelni arra, hogy esztétikus, a hal megbecsülését is kifejező fényképek készüljenek el. A helyes fotón a háttér a víz és a vízpart természeti környezete, ahol belógó, szétdobált felszerelés, cigaretta, étel és ital, kéztörlő rongy, szemét nem látható. A horgász a halat lehetőleg térdelve, féltérdén vagy guggolva; mellmagasságban és vízszintesen a halbölcső, vagy halpaplan felett tartja, de a fényképen a halvédelmi eszköz lehetőleg csak részlegesen legyen látható. A hal objektív felé történő „kitartása” nem esztétikus, a helyes távolság a súly megtartását is segítő félkarnyi. A hal legyen tiszta, így a sarat, fűszálakat, nyálkát, esetleges vért friss vízzel le kell öblíteni róla. Célszerű több fotót is elkészíteni, hogy a pislogás és/vagy a hal mozgásai kiküszöbölhetőek legyenek. Nem készülhet etikus fotó cigarettával a szájban, vagy a halat ronggyal megfogva. Napsütésnél ügyelni kell arra is, hogy vaku használata nélkül a sapkát viselő horgász arca leárnyékoltsa marad. A fotózás során fokozottan ügyelni kell a halak kíméletes kezelésére, mozgatására, mert a nagy példányok leejtésre, nyomásra az átlagos méretű halaktól sokkal érzékenyebbek. A legfontosabb a hal védelme, ha a szakszerű gyors fotózás nem biztosítható, akkor a halat haladéktalanul vissza kell engedni.
- A megtartani nem kívánt halakról terítékfotó csak kivételes esetben, a horgászversenyek mérlegelésekor, illetve egyedi halgazdálkodási hasznosítói engedéllyel készíthető.
- Más fogott halával rekordfogást bejelenteni etikátlan és tilos.
- A színezett fertőtlenítők használata csak a fotózás után támogatott. Ekkor a hal minden látható sebének fertőtlenítése is ajánlott, az esetleges élősködők eltávolítása mellett.
- A visszaengedéskor a halat csak akkor szabad elengedni, ha az már az egyensúlyi helyzetét önerőből fenn tudja tartani, valamint mozgása (szabadulási reflex) beindult.
- A szabályosan kifogott és így megtartott halak cseréje, illetve ezek horgászati tevékenység folytatása során történő (zárt vizeken a vízparton, horgász helyen belüli) átadása és ajándékozása, a kifogott hal értékesítése tilos. Cserén azt kell érteni, amikor a hal már szájba (ragadozó esetén szájbilincsre) került és azt a horgász a horgász helyén a később kifogott halra kívánná átcsereálni. Átadáson ingyenes halátadás értendő egy másik, szintén horgászati jogosultsággal rendelkező, horgászatot folytató személy részére. Ajándékozáson egy horgászati jogosultsággal nem rendelkező személy részére

történő átadás értendő. Értékesítésen a hal ellenérték fejében történő átadása értendő, az átvevő személyétől függetlenül.

4 AZ EGYESÜLETI TAGSÁGBÓL EREDŐ JOGOK ÉS KÖTELEZETTSÉGEK, HORGÁSZSZERVEZETEK SZEREPE

4.1 A horgászegyesületek

A horgászegyesületek alapműködés szerint elvárható feladatai:

- Horgászati feltételek biztosítása, körülmények javítása a tagok számára
- Tagsági viszonyok kezelése, érdekvédelem, oktatás, nevelés
- Kapcsolattartás a megyei, területi horgászszövetséggel
- Gyermekek- és ifjúsági horgászat népszerűsítése
- Egyesületi vagyon kezelése, horgászathoz kapcsolódó szolgáltatások nyújtása

4.2 Egyesületi tagságból eredő jogok és kötelezettségek

Az egyesület tagja jogosult az egyesület tevékenységében részt venni.

Az egyesület tagjait egyenlő jogok illetik meg és egyenlő kötelezettségek terhelik, kivéve, ha az alapszabály egyéb, különleges jogállású tagságot határoz meg.

A tag tagsági jogait személyesen gyakorolhatja. A tagsági jogok forgalomképtelenek és nem örökölhetők.

A tagok – a tagdíj megfizetésén túl – az egyesület tartozásaiért saját vagyonukkal nem felelnek. Az egyesület tagja köteles az alapszabályban meghatározott tagi kötelezettségek teljesítésére. Az egyesület tagja nem veszélyeztetheti az egyesület céljának megvalósítását és az egyesület tevékenységét.

4.3 Horgászszervezetek

A Hhvtv. alapján horgászszervezet: a horgászszövetség, valamint annak bírósági nyilvántartásba vett horgászati célú halgazdálkodást folytató tagszervezete, cégbíróságon bejegyzett, horgászati célú halgazdálkodást folytató gazdálkodó szervezet tagja, továbbá a bírósági nyilvántartásba vett horgászegyesület

A Hhvtv. értelmében a horgászszervezeti tagság kötelező a horgászok részére a gyermek és külföldi horgászok kivételével.

A horgászszervezetek elsődleges feladata a horgászok érdekvédelme. A horgászegyesületek a MOHOSZ megyei, területi horgászszövetségek tagjaiként működhetnek a MOHOSZ tagszervezeti rendszerében oly módon, hogy a megyei, területi horgászszövetségük a MOHOSZ tagszövetségeként működik.

A MOHOSZ az általános érdekvédelmi és érdekképviselési, valamint egyéb feladatain túl a Hhvtv. rendelkezéseiben tételesen meghatározott feladatokat a közfeladat-ellátása keretében látja el. Ezek az általa vagy a tagjának, vagy tagszervezete tagjának minősülő horgászszervezetek által haszonbérrelt, illetve horgászati célú halgazdálkodásra vagy horgászati célú haltermelésre hasznosított állami, vagy a többségi állami tulajdonú, nyilvántartott halgazdálkodási vízterületeken ellátandó, valamint a horgászokra, a rekreációs halászokra, valamint a tagjának vagy tagszervezete tagjának minősülő horgászszervezetekre kiterjedően meghatározott közfeladatok.

5 A HALÓRZÁS, VALAMINT A HORGÁSZATTAL KAPCSOLATOS HELYSZÍNI HATÓSÁGI ÉS RENDÉSZETI INTÉZKEDÉSEK

5.1 A halórök feladata

A halórök feladata a halgazdálkodásra jogosult halgazdálkodási terv alapján hasznosított halgazdálkodási vízterületének őrzése, a benne található halállomány, és élőhelyének a védelme.

A halór működési területét a halgazdálkodási hatóság az általa kiadott szolgálati naplóban határozza meg. A halór jogosult a működési területén kívüli nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen is eljárni.

A hivatásos halór *a rendészeti feladatokat ellátó személyek, valamint a fegyveres biztonsági őrök ruházati ellátására vonatkozó részletes szabályokról szóló 70/2012. (XII. 14.) BM rendeletben* meghatározott formaruhát köteles viselni, a halóri jelvényt a formaruházat felső ruházatán, vagy egyéb jól látható helyre tűzve kell viselnie.

5.2 A halór kötelezettségei a működési területén

- A halór munkavégzése közben köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha illetékességi területén, a törvényben meghatározott feladatai ellátása során jogszabálysértő tény, tevékenységet, mulasztást észlel vagy olyan tény, tevékenységet, mulasztást hoznak tudomására, amely törvényben meghatározott feladatai ellátásával összefüggő ügyben beavatkozást tesz szükségessé,
- Intézkedése megkezdése előtt köteles szolgálati igazolványát felmutatni. Ha a szolgálati igazolványának felmutatása az intézkedés megkezdése előtt veszélyeztetné az intézkedés eredményességét, úgy azt az intézkedés befejezésekor köteles felmutatni.

- A halór által alkalmazott intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

5.3 A hivatásos halór által alkalmazható intézkedések

A halór az illetékességi területén jogosult:

- azt a személyt, aki a halgazdálkodási vízterületen, annak partján halászik, horgászik, hal kifogására irányuló tevékenységet végez vagy ahhoz előkészül, a halfogásra jogosító okmányok bemutatására felszólítani,
- a horgászó személyt a birtokában lévő hal kifogására való jogosultságának igazolására felszólítani, a jogosultság hiányában kifogott halat a vízbe kíméletesen visszahelyeztetni, az élettelen halat elismervény ellenében visszatartani,
- a kifogható mérettartományon kívüli, a területi jegyen meghatározott mennyiségen felüli, a tilalmi időben kifogott, valamint a védett halat és más hasznos víziállatot a vízbe kíméletesen visszahelyeztetni, az élettelen halat elismervény ellenében az egyes rendészeti feladatokat ellátó személyek tevékenységéről, valamint egyes törvényeknek az iskolakerülés elleni fellépést biztosító módosításáról szóló törvény szerint elvenni,
- a horgászati vagy halászati jogsértő cselekményt elkövető, helyi horgászrendet megsértő személytől a területi jegyet elvenni és azt a kibocsátónak haladéktalanul megküldeni,
- a horgászati vagy halászati jogsértő cselekmények alábbi minősített eseteiben az állami horgászjegyet, turista állami horgászjegyet, állami halászjegyet elvenni attól a személytől, aki
  - tiltott vagy nem megengedett eszközzel, illetve módon horgászik vagy halászik, ideértve a megengedettnél több horgászkesztség vagy halászeszköz használatát,
  - nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen területi jegy nélkül horgászik vagy halászik,
  - kíméleti területen horgászik vagy halászik,
  - tilalmi időszakban a tilalom alá eső hal egyedét kifogja,
  - védett hal egyedét kifogja,
  - általános tilalmi időben horgászik vagy halászik, vagy
  - a méret-, illetve mennyiségi korlátozásokat megszegi,
  - az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben foglaltnál nagyobb testhosszúságú, a vízpartról élve elszállítani megkísérelt halat abba a nyilvántartott halgazdálkodási vízterületbe visszaengedni, amelyből a halat kifogták, vagy elismervény ellenében elvenni és gyorsan, kíméletesen leölni.
- a törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekmény, szabálysértés, bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt a cselekmény abbahagyására felszólítani, valamint a cselekmény folytatásában megakadályozni,
- azt a dolgot, amely a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvény, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló törvény, vagy a büntetőeljárásról szóló törvény alapján

lefoglalható, bizonyítékként felhasználható, a rendőrségnek, a jogosultnak, vagy az eljáró hatóságnak történő átadásig átvételi elismervény ellenében ideiglenesen elveheti,

- a törvényben meghatározott feladatával összefüggő jogellenes cselekmény elkövetésén tetten ért személyt, ha nem igazolja személyazonosságát, dolog kiadását megtagadó személyt, valamint, ha a tetten ért személy az előállításnak ellenszegül vagy az előállítás egyéb okból nem hajtható végre a rendőrség megérkezéséig - de legfeljebb két óra időtartamra – visszatartani,
- a törvényben meghatározott feladataival összefüggő jogellenes cselekmény elkövetésével gyanúsítható személyt, valamint azon szabálysértés esetén, amely tekintetében helyszíni bírság kiszabására jogosult annak elkövetésével gyanúsítható személyt, a személyazonosságának megállapítása érdekében igazoltatni,
- a törvényben meghatározott feladatkörébe tartozó jogellenes cselekmény, valamint azon szabálysértések esetén, amellyel kapcsolatban helyszíni bírság kiszabására jogosult, a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy ruházatát kizárólag az érintett személy beleegyezésével – bizonyítékként felhasználható dolog elvétele érdekében – átvizsgálni (ha előállításra is jogosult nem szükséges az érintett beleegyezése),
- a törvényben meghatározott feladatkörébe tartozó jogellenes cselekmény, valamint azon szabálysértések esetén, amellyel kapcsolatban helyszíni bírság kiszabására jogosult a szabálysértés vagy bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható személy csomagját és az elkövetéshez használt járművet – a bizonyítékként felhasználható dolgok felkutatása vagy biztosítása érdekében – átvizsgálni,
- abban az esetben, ha a halór közszolgálati vagy közalkalmazotti jogviszonyban álló személy, – és a munkáltató a rendőrséggel együttműködési megállapodást kötött – akkor jogosult a tetten ért személyt bűncselekmény vagy azon szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén, amely tekintetében helyszíni bírságot szabhat ki az eljárás lefolytatása érdekében haladéktalanul előállítania helyi rendőri szervhez, vagy a rendőrséggel egyeztetett helyszínen a rendőrség részére átadni. Ellenszegülés esetén az előállításhoz a rendőrségről szóló törvény szerint a rendőrség segítségét kell kérnie.

Az előállítás során az ellenszegülés megtörése, a szökés megakadályozása érdekében testi kényszert, valamint bilincset alkalmazhat. Az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de a rendőrséghez történő előállítás során is legfeljebb 4 órán át korlátozhatja.

5.4 A társadalmi halór fogalma, jogállása

A Hhvtv. annak érdekében, hogy a halórzés szélesebb körben megvalósulhasson bevezette a társadalmi halór intézményét. A társadalmi halóröket a halgazdálkodásra jogosult kérelmére a halgazdálkodási hatóság bízza meg az illetékességi területén, ha a halórzés és a halállomány védelem biztosítása érdekében indokolt.

5.5 A társadalmi halór intézkedési jogosultságai

A társadalmi halór a halórnél szűkebb körű intézkedési jogosultságokkal bír, azonban azokat az alapvető ellenőrzési feladatokat elláthatja, amelyek elégségesek jogsértés esetén a feljelentés elkészítéséhez, így halgazdálkodási hatósági eljárás kezdeményezéséhez. A társadalmi halór jogosult tehát:

- a halfogásra jogosító okmányok ellenőrzésére és a Hhvtv. 45. § (1) bekezdése alapján azok átvételére,
- halászati, horgászati jogsértés gyanúja esetén a halfogásra jogosító okmányok visszatartására a halórnek történő átadásáig, illetve bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja esetén a halfogásra jogosító okmányok visszatartására a halór vagy a rendőrség megérkezéséig,
- a kifogott hal fajának, méretének, tömegének ellenőrzésére, valamint halászati, horgászati jogsértés gyanúja esetén
  - a hal visszatartására a halór megérkezéséig, vagy
  - a hal visszaengedésére.
- A társadalmi halór jogosult a fentiekben felsorolt intézkedések keretében a halfogásra jogosító okmányokban foglalt személyes adatok kezelésére az intézkedése alapján indult eljárás megindításáig.

5.6 Állami Halóri Szolgálat

Az Állami Halóri Szolgálatot a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal működteti. Az állami halór országos hatáskörrel jár el, megilleti a halór és a halgazdálkodási hatóság jogosítványa egyaránt. Az állami halór nemcsak a vízterületeken és azok partjain járhat el, hanem jogosult a hal és haltermékek nyomon követésére is.

Ez alapján eljárhat hal és haltermék értékesítő helyeken, de alapos indokkal még magánterületen is.

5.7 A halgazdálkodási igazgatás

Az eddig taglalt szabályok és előírások csak akkor tarthatóak be hatásosan, ha mindezen előírásokat hatóságok felügyelik. A jogszabály ezeket a feladatokat a különböző szinteken elhelyezkedő halgazdálkodási hatóságok hatáskörébe utalta. A halgazdálkodással összefüggő állami feladatok végrehajtását eszerint a Miniszter, a NÉBIH, a Pest Vármegyei Kormányhivatal, valamint a vármegyei kormányhivatal végzi.

5.8 A halgazdálkodási hatóság által alkalmazható jogkövetkezmények

A halgazdálkodási hatóság a feltárt jogsértés súlyával arányosan, a jogsértésben rejlő kockázat mértékének és jellegének figyelembevételével a következő intézkedéseket hozhatja:

- tevékenység végzését határozott időre, teljesen vagy részlegesen felfüggesztheti, korlátozhatja, a működést megtilthatja, az újbóli működést feltételhez kötheti;
- vállalkozás, létesítmény működési engedélyét feltételhez kötheti, módosíthatja, felfüggesztheti, visszavonhatja, illetve kezdeményezheti annak visszavonását;
- vállalkozás, létesítmény nyilvántartásba vételét feltételhez kötheti, határozott időre vagy véglegesen megtagadhatja, a vállalkozást, létesítményt törölheti nyilvántartásából;
- az újbóli engedélyezést vagy nyilvántartásba vételt oktatáson való részvételhez, annak igazolásához, illetve vizsgázáshoz kötheti;
- haltermék előállítását, tárolását, szállítását, felhasználását, forgalomba hozatalát, behozatalát, kivitelét, illetékességi területén való átszállítását feltételhez kötheti, korlátozhatja, felfüggesztheti, megtilthatja;
- elrendelheti a halállomány, haltermék lefoglalását, forgalomból való kivonását, visszahívását, ártalmatlanítását, megsemmisítését;
- megtilthatja gépek, eszközök használatát;
- halfogásra alkalmas eszközt lefoglalhat, elkobozhat, elrendelheti a tulajdonos költségére történő megsemmisítését,
- halgazdálkodási hatósági eljárás keretében elkobzott, ideiglenesen visszatartott vagy tulajdonosa által hátrahagyott horgászkesztséget, halászeszközt, egyéb eszközt – ha az erről szóló döntés jogerőre emelkedésének vagy a hátrahagyott eszköz elkobzásának, ideiglenes visszatartásának vagy megtalálásának időpontjától számított hat hónapon belül nem jelentkezik érte tulajdonosa – a halgazdálkodási hatóság jogosult megsemmisíttetni vagy a tulajdonos nevében és helyett rendelkezni vele.

5.8.1 A halvédelmi bírság

A halgazdálkodási hatóság halvédelmi bírságot szab ki

- a jogosulatlanul horgászó;
- a jogosulatlanul halászó;
- a fogási napló vezetését elmulasztó;
- nem megengedett módon, eszközzel vagy tilalmi időben horgászó vagy halászó;
- a nem fogható hal és más hasznos víziállat kifogását (gyűjtését) megvalósító;
- a halgazdálkodási kíméleti területen a tilalom feloldásáig halászati, horgászati vagy egyéb tevékenységet – ideértve gépi meghajtású vízi jármű használatát –, vadászatot, fürdőzést végző;
- a halfogásra jogosító okmányok nélkül halfogásra alkalmas állapotban lévő eszközzel halgazdálkodási vízterületen, haltermelési létesítményen, vagy azok partján tartózkodó és a Hhvtv. 43. § (2) bekezdés *a*) pontja szerinti pótlást elmulasztó;

- a törvényben foglalt tilalmakat és korlátozásokat megszegve halfogásra alkalmas állapotban lévő eszközzel halgazdálkodási vízterületen vagy annak partján tartózkodó;
- a halászati engedély, állami horgászjegy, állami halászjegy igénylése során az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben meghatározott nyilatkozatot valótlan tartalommal megtevő;
- a hal élőhelyén kialakult természeti egyensúly megbontására alkalmas szervezet, táplálékanyagot, szennyezőanyagot halgazdálkodási vízterületre kijuttató;
- méret- vagy mennyiségi korlátozással, vagy tilalmi idővel védett hal vagy más hasznos víziállat jogosulatlan kifogását megvalósító személlyel szemben;
- a nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen őshonos hal kifogását megvalósító;
- a halfogásra alkalmas horgászkesztséget vagy aktív halászeszközt annak halfogási célú használata során folyamatos felügyelet nélkül hagyó,
- az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben foglalnál nagyobb testhosszúságú, jogszerűen kifogott halat a vízpartról nem leölve elszállító
- a kifogott halat korábban kifogottal kicserélő,
- az e törvény végrehajtására kiadott rendeletben foglalt meghatározás szerint kívülről akasztott halat megtartó,
- a halgazdálkodási hatóság által jóváhagyott hatályos halgazdálkodási tervben meghatározott – az adott halgazdálkodási vízterület specifikus adottságainak megfelelően kialakított – helyi horgászrendi előírásokat megsértő,
- nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterületbe halat telepítő,
- nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterületre területi jegyet kiadó, ott horgászatot engedélyező, vagy onnan térítés nélkül vagy térítésért őshonos halfaj elvitelét engedélyező,
- nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen vagy annak egy részén más vízterületből származó hal tárolása tilalmát megszegő (Hhvtv. 21. § (1a) bekezdése szerint),
- a halgazdálkodási vízterületet, halgazdálkodási tevékenység folytatását a halgazdálkodási hatósághoz be nem jelentő
személlyel szemben.

Ha a jogsértés súlya azt indokolja, a halgazdálkodási hatóság a vízilétesítmény üzemeltetőjére halvédelmi bírságot szab ki, ha a vízilétesítmény üzemeltetője a Hhvtv. 19. § (1) vagy (3) bekezdésben foglaltaknak ismétlődő jelleggel nem tesz eleget és emiatt jelentős halpusztulás következik be.

A halvédelmi bírság legkisebb összege tízezer forint, legmagasabb összege ötszázezer forint.

5.8.2 Eltiltás, horgászjegy visszavonása

A halvédelmi bírságnál kell megemlítenünk egy másik szankciót, nevezetesen az állami horgászjegy visszavonását, illetőleg kiváltásától történő eltiltást.

Halászati engedély, állami halászjegy, állami horgászjegy, turista állami horgászjegy nem adható annak a személynek – a halgazdálkodási hatóság bírságot kiszabó határozatában

megállapított eltiltás időtartamára –, akivel szemben halvédelmi bírságot szabtak ki. A halgazdálkodási hatóság által megállapított eltiltás lejártát követően halászati engedély, állami halászszeget, állami horgászszeget, turista állami horgászszeget csak akkor adható ki, amennyiben az igénylő a halvédelmi bírságot megfizette.

Az állami horgászszeget, a turista állami horgászszeget a halgazdálkodási hatóság érvényteleníti, azaz véglegesen visszavonja attól a személytől

- aki ezen okmányát a helyszíni ellenőrzéskor nem tudja felmutatni és mulasztását a halgazdálkodási hatóságnál 10 napon belül nem pótolja,
- akivel szemben halvédelmi bírságot szabtak ki,
- akinek a horgászattal, a halászattal vagy a hal fogásával összefüggésben szabálysértési vagy büntetőjogi felelősségét megállapították,
- aki tiltott vagy nem megengedett eszközzel, illetve módon halászik vagy horgászik.

6 A VÍZPARTI ÉS A CSÓNAKBÓL TÖRTÉNŐ HORGÁSZAT LEGFONTOSABB SZABÁLYAIRÓL ÉS ETIKAI ELVÁRÁSÁIRÓL

6.1 A vízparton betartandó fontosabb vízminőség-védelmi, környezetvédelmi és biztonsági szabályok

A horgászok környezetvédők is és ennek mindig meg kell mutatkozni magatartásukban, ezért óvják és védik a vizek állat- és növényvilágát. A horgászok szervezetei pedig jelentős anyagi áldozatvállalással pótolják, értékes halfajokkal fejlesztik a vizek halállományát.

A vizek környezetének védelméből fakadóan a horgászati tevékenység során tilos a vízi és vízparti élőhelyek károsítása, a halak szándékos zavarása. Az észlelt víz- és környezetszennyezést, kivált a halpusztulást és a halbetegséget a horgász haladéktalanul jelentse a horgászrend mellékletében megtalálható tájékoztató anyagnak megfelelően a vízhasznosítónak, a halórnek, az illetékes környezetvédelmi és természetvédelmi hatóságnak, a vízügyi igazgatóságnak, a halgazdálkodási hatóságnak, vagy más hivatalos személynek, szervnek.

Az etetés a horgászat eredményességét segíti. Etetőanyagot megfelelő minőségben és mindig mértéktartó mennyiségben használjunk. A víz minőségének védelme érdekében tilos minden, olyan természeti egyensúly megbontására alkalmas szerkezet, táplálékanyag, etetőanyag vízbe juttatása, amely a víz minőségét rontja. Az etetést egyes a halgazdálkodási hatóság, illetve a helyi horgászrend is korlátozhatja vagy meg is tilthatja.

Egy igazi horgász a horgászahelyét tisztán tartja és azt a horgászat befejeztével tisztán hagyja hátra. A horgász a konyhára szánt zsákmányát lehetőleg kijelölt haltisztító helyen, dolgozza fel, vagy a kíméletesen megölt halat tisztítás nélkül szállítsa el. Szemetet, étel-, ital-, és horgászcsali-maradékot, vagy más hulladékot a horgászahelyén nem hagyja hátra. Ha a vízparton nincs erre a célra kialakított szemégyűjtő, a horgász a horgászahely elhagyásakor magával viszi a szemetet és annak megfelelő elhelyezéséről gondoskodik.

A kijelölt fürdőhelyeken – azok fürdőzők általi látogatottsága idején – csak a kijelölt hatósággal, a strand tulajdonosával, kezelőjével egyeztetett időpontban szabad horgászni.

A parti horgász sötétedés után – ha közvilágítás nincs azon a területen, valamint ha horgászmodszerevel ez összeegyeztethető – lehetőleg világítsa ki horgászhelyét folyamatos fénnel és jól látható módon.

Folyóvíz jegén tartózkodni, így horgászni is tilos. Állóvíz jegén csak nappal és csak ott szabad, ahol az nem tiltott és a jég legalább 10 cm vastag, nem olvad és nem mozog. A horgász a kivágott léket köteles szembetűnően megjelölni. A horgászhelyet a jégen nem szabad gépjárművel megközelíteni.

Védett természeti területeken a horgászathoz a természetvédelmi hatóság engedélye is szükséges. A megszokott gyakorlat szerint ezt az engedélyt a halgazdálkodási hasznosító kéri meg, így az általa ennek függvényében kiadott területi engedélyekbe feltételrendszerként a természetvédelmi kezelő elvárásai már beépültek.

E horgászvizeken a horgásznak kellő gondossággal kell ügyelni a természetvédelmi előírások betartására. Nem nyilvántartott halgazdálkodási vízterületen a horgásznak meg kell győződnie arról, hogy a víz védett természeti területen van-e, mert ha igen, akkor ott az állami jegy önmagában nem biztosítja a legális horgászati lehetőséget, ahhoz még a természetvédelmi hatóság engedélye is szükséges.

6.2 A csónakból történő horgászat fontosabb szabályai

Horgászni csak a vízi közlekedési rend elsődlegességének betartásával szabad. A horgászat során az esetleg használt karót, bóját a horgászat befejeztével a vízből el kell távolítani. A csónak tulajdonosa köteles gondoskodni arról, hogy a csónak felszereltsége és műszaki állapota a mindenkori rendeleti előírásoknak megfeleljen. A csónak vezetője köteles a Hajózási Szabályzat rendelkezései szerint vezetni a vízi járművet. A csónakkal kellő távolságban kell elhaladni a partról, a horgászállásokról vagy csónakból horgászók bevetett felszereléseitől. Motoros vízijármű használata esetén a sebességet csökkenteni kell az indokolatlan hullámverés elkerülése érdekében.

A víziközlekedés fontosabb szabályait a *víziközlekedés rendjéről szóló 57/2011. (XI. 22.) NFM rendelet* szabályozza, amelynek bizonyos részeit a csónakból horgászni kívánó személynek is ismernie kell. Ennek megfelelően az alábbiakban röviden összefoglaljuk a legfontosabb elemeket, de **ezek – természetesen – nem tartoznak a horgászvizsgálóhoz elsajátítandó kötelező ismeretekhez.**

6.2.1 Vízijármű vezetőjére vonatkozó szabályok

Csónakot és nyilvántartásba vételre nem kötelezett vízi sporteszközt, ha jogszabály eltérően nem rendelkezik – az vezethet, aki

- a 14. életévét – gépi hajtású vízijármű esetében 17. életévét – betöltötte,
- úszni tud,
- a vezetésben kellő gyakorlattal rendelkezik és

- ismeri az a Hajózási szabályzat rendelkezéseit, valamint az igénybe vett vízterület sajátosságait.

Ha több személy tartózkodik a csónakban vagy nyilvántartásba vételre nem kötelezett vízi sporteszközön, indulás előtt 16. életévét – gépi hajtású vízijármű esetében 17. életévét – betöltött, valamint a fentiekben ismertetetteknek megfelelő vezetőt kell kijelölni.

6.2.2 Csónakkal való közlekedés szabályai

Csónakkal, vízi sporteszközzel és kishajóval a parttól vagy kikötőhelyről elindulni és menetirányt változtatni akkor szabad, ha az a víziközlekedés más résztvevőit nem zavarja és vízben tartózkodó személyt nem veszélyeztet.

Csónak vagy vízi sporteszköz más hajóval történő találkozás, keresztezés és előzés esetében a kishajóra vonatkozó szabályokat alkalmazza.

Ha azonos hajtású kishajók vagy csónakok vagy vízi sporteszközök (a vitorlával haladók kivételével) egymás útvonalát keresztezik, a jobbról érkezőnek van elsőbbsége.

A gépi erővel hajtott kishajó, csónak és vízi sporteszköz, valamint a nem gépi erővel és nem vitorlával hajtott csónak és vízi sporteszköz találkozáskor és keresztezéskor köteles a vitorlával haladó kishajó, csónak és vízi sporteszköz útjából kitérni.

A gépi erővel hajtott kishajó, csónak és vízi sporteszköz találkozáskor és keresztezéskor köteles kitérni a nem gépi erővel és nem vitorlával hajtott csónak és vízi sporteszköz útjából és – feltéve, hogy a víz szélessége és mélysége ezt lehetővé teszi – legalább 30 m távolságot tartani attól.

A gépi erővel hajtott kishajók, csónakok és motoros vízi sporteszközök találkozásukkor jobbra kell tartaniuk és a bal oldaluk felől kell egymást elkerülniük.

Csónakkal (kivéve a hajó csónakját), kishajóval (kivéve a hajó kishajóját), továbbá vízi sporteszközzel

- a menetben lévő nagyhajó útvonalát a nagyhajó haladási irányában 1000 méternél kisebb távolságon belül keresztezni,
- a menetben lévő, két gyors, percnként 100-120-szor felvillanó sárga villogó fényt viselő gyorsjáratú hajó útvonalát a gyorsjáratú hajó haladási irányában 1500 méternél kisebb távolságon belül keresztezni, és
- az *a)* és *b)* pontban meghatározott, menetben lévő hajókat hátulról 60 m-nél, továbbá oldalról – feltéve, hogy a víziút méretei ezt lehetővé teszik – 30 m-nél kisebb távolságra megközelíteni tilos.

Kikötött úszólétesítmény és a part közötti vízterületen, a kötelek, támdorongok, kikötői eszközök, az alacsonyvezetésű köteles komp kifeszített kötele alatt közlekedni, és a köteleket mindkét irányból az attól mért 50 méternél kisebb távolságra megközelíteni tilos.

Vízben tartózkodó személyt – a mentés esetét kivéve –

- a vitorlával haladó kishajóval, csónakkal és vízi sporteszközzel, valamint a nem vitorlával és nem gépi erővel haladó csónakkal legalább 10 m,

- gépi erővel hajtott kishajóval, csónakkal, vízi sporteszközzel, valamint a nem vitorlával és nem gépi erővel haladó vízi sporteszközzel legkevesebb 30 m távolságban úgy kell kikerülni, hogy az a vízijármű és a közelebbi part vagy az őt kísérő vízijármű között maradjon. A vízben tartózkodót a vízijármű közeledésére - szükség esetén - kiáltással is figyelmeztetni kell és a vízijármű sebességét olyan mértékre kell csökkenteni, hogy az ne okozzon hullámozást a vízben tartózkodó közelében.

Ha az előző bekezdésben előírt megközelítési szabály betartása a vízterület méretei miatt nem lehetséges, akkor a vízben tartózkodó körüli 30 m sugarú kör területén legfeljebb 5 km/h sebességgel szabad elhaladni a vízben tartózkodó zavarása nélkül.

6.2.3 Csónak felszerelése és biztonsági előírásai

A kishajó és a csónak a víziközlekedésben csak a biztonsági előírások megtartásával vehet részt.

Ha a csónak és kishajó használatakor a megengedett legkisebb biztonsági távolság – ideiglenesen – nem tartható meg, a csónakban és kishajóban tartózkodó személyek mentőmellényt viselni kötelesek.

A csónakból és kishajóból indulás előtt – és szükség esetén menetben is – el kell távolítani a stabilitását és úszóképességét befolyásoló mennyiségű vizet.

A kishajó és a csónak legkisebb biztonsági távolsága:

- a Balatonon 0,3 m,
- más vízterületen 0,25 m.

Biztonsági távolság: a kishajó vagy a csónak vízmentes oldala, illetve fartükre felső szélének legmélyebb pontja és a tényleges merülési sík közötti legkisebb távolság.

Csónak az alábbi alapfelszereléssel közlekedhet:

- mentőmellény – a csónakban tartózkodó 16. életévüket be nem töltött személyek és úszni nem tudó felnőttek együttes számának megfelelően, de legalább 1 db,
- evező – a csónakban tartózkodó személyek számának és a csónak hajtásának megfelelően, de legalább 1 db,
- horgony – 1 db, a csónak horgony nélküli tömegének legalább 5%-ával egyenlő tömegű horgony (a horgony a mederhez történő ideiglenes rögzítésre alkalmas, más számára veszélytelen kialakítású eszközzel, tárggyal helyettesíthető),
- kikötésre és horgonyzásra alkalmas és megfelelő állapotú kötél vagy lánc – legalább 10 fm,
- legalább 1 liter űrméretű vízmerő eszköz – 1 db,
- egy elektromos üzemű, szokásos erősségű, fehér fényű, szükség szerinti irányba fordítható fényforrás, amivel a csónakos a közeledő vízijárműnek jelezni tud; a biztonságos üzemelés feltétele tartalék izzó megléte vagy olyan fényforrás, amelyben több, egymástól függetlenül működőképes izzó vagy világító dióda (LED) van, továbbá tartalék áramforrás megléte a napnyugtától napkeltéig terjedő időszakban,

- a csónak üzemeltetőjének nevét és elérhetőségét tartalmazó – a csónaktesten tartósan rögzített – tábla,
- ha a csónakban tűz- vagy robbanásveszélyes anyagot szállítanak, akkor megfelelő 8A, illetve 34B oltásteljesítményű tűzoltó készülék – 1 db.

6.2.4 A csónak használata

A menetben levő csónakban tartózkodóknak – a csóváló evezést (védlizés), csáklyázást vagy más munkát végző személy kivételével – tilos állni.

A csónak vezetője a beszállás előtt köteles tisztázni, hogy a csónakban helyet foglaló személyek tudnak-e úszni és azok nyilatkozata, továbbá a Hajózási szabályzat rendelkezései alapján a mentőfelszerelés elhelyezéséről, továbbá alkalmazásra való készenlétéről köteles gondoskodni.

Vízen levő (közlekedő vagy veszteglő) csónakban tartózkodó úszni nem tudó, valamint 14 évnél fiatalabb személy, továbbá vízi sporteszközön közlekedő minden személy köteles mentőmellényt viselni.

Csónak vagy vízi sporteszköz vezetését a Hajózási szabályzat egyéb rendelkezéseinek megtartásával csak partközelen, hajóúton kívül, kikötőben az üzemeltető által kijelölt részen, motoros vízi sporteszköz vezetését a hajózási hatóság által engedélyezett zárt vízi sportpályán szabad oktatni és gyakorolni.

Azonos hajtású csónakok – kivéve a vitorlával haladó csónakokat – találkozásakor a völgyemenetben haladó csónak köteles a heggyemenetben haladó számára a partközeli elhaladást biztosítani. Ha az egymás melletti biztonságos elhaladás csak az egyik csónak menetirányának változtatásával lehetséges, a heggyemenetben haladó csónak köteles kitérni.

7 ALAPVETŐ HORGÁSZMÓDSZEREK

A Hhvtv. alapján:

A horgászat: rekreációs célból a hálnak halgazdálkodási vízterületen és haltermelési létesítményben az e törvényben és a végrehajtására kiadott rendeletben megengedett módon és horgászalkésztséggel vagy a csalihálnak 1 négyzetméternél nem nagyobb emelőhálóval való fogása;

A horgászalkésztség: horgászati célú, halfogásra alkalmas eszköz, amely legalább horgászbotból, horgászszinórból áll, és legfeljebb három horoggal van felszerelve.

A horgászalkésztszereket a bot, szinór, csali elhelyezés, felkínálás, bevetés, vezetés, használat stb. alapján az alábbiak szerint csoportosíthatjuk.

7.1 Úszós horgász módszerek

E módszereknél a hal kapását a vízfelszínen látható úszó jelzi, illetve az úszó tartja a vízoszlop kívánt részén a csalit.

7.1.1 Spiccbotozás

Jellegzetes kezdő, illetve kishal-, csalihalfogó, egyszerű horgász módszer, ugyanakkor gyorsasága miatt kedvelt és eredményes versenymódszer is. A rövidebb botok kis súlya és csekély nyélátmérője miatt a kezdő kisgyermek is gyakorolhatja. A zsinór egyik vége a bot (3, 4, 5, 6, 7 m hosszú) elkeskenyedő végére, a spiccre van rögzítve, a zsinór másik végén előkén vagy direktbe kötve kisméretű horog található. Az általában könnyű, finom úszót rendszerint néhány darab sörétőlom tartja egyensúlyban. A kész szerelék a bothossznál egy alkarnyival rövidebb, így kényelmesen használható kishalak horgászatára, mivel a hal súlya alatt meghajló bottal éppen kézhez lehet lendíteni a kisebb halakat. A nagyobbak fárasztása ezzel a felszereléssel már némi gyakorlatot kíván, és azok kiemeléséhez természetesen merítőháló használata is szükséges.

7.1.2 Úszózás orsós bottal

Horgászat bolognai bottal

A bolognai bot jellegzetes, 4-9 m hosszú, karcsú, könnyű, felgyűrűzött és orsóval felszerelt úszós bot. Precíz, egyhelyben történő állóvízi horgászathoz vagy folyóvízi úsztatáshoz alkalmazható. Lényeges a bot hossza miatt annak csekély súlya, valamint a finom szerelék (0,12-0,18 mm-es damil).

Matchbotos horgászat

A matchbot jellemzően 3,6 m és 4,5 m közti hosszban készült vékony, de erős, sűrűn gyűrűzött horgászbott. Közepes és nagy távolságú finomszerelésre alkalmas, elsősorban állóvízen. Test nélküli (ceruza), vagy testtel rendelkező, illetve önsúlyos úszót lehet vele nagy távolságra eljuttatni. Az önsúlyos úszók egyes típusainak súlya fel-le csavarható lamellákkal változtatható. A szerelék vízbe juttatásakor a közvetlen kontaktus fenntartása érdekében a zsinórt a víz alá kell süllyeszteni.

Egyéb klasszikus úszós horgász módszerek

- dévérezés, pontyozás feltolós úszóval, mély vízben
- nádi pontyozás felfektetős úszóval, erős szereléssel, csónakból
- rablóhalas horgászat szabadon úsztatott vagy fenékre rögzített úszóval
- léki horgászat – ragadozóra, békés halra
- harcsahorgászat felszíni úszóval (stupek, óriásantennás úszó)

7.1.3 Rakós botos úszózás

A rakós bot több tagból összerakható (nem összetolható), jellemzően 10 m-nél is hosszabb, könnyű bot. A rakós bot külsőleg hasonlít egy merev, erős spiccbothoz, azonban működése és használata egészen más jellegű. A merev bottest önmagában nem lenne alkalmas a halak mozgásának kivédése, ezért a bottest első részeibe finoman előfeszített gumi kerül, a botnál jóval rövidebb szerelék ehhez rögzül. A jelentősen megnyúlni képes gumi segíti a fásasztást. A fásasztás végén a hosszú botot hátrafelé mozgatva és a megfelelő helyen megbontva lehet a botot lerövidíteni, így a teljes botnál jóval rövidebb zsinór és a kinyúló gumi hosszával közel egyező botdarabbal már elvégezhető hal megszákolása is. A hosszú bot hátrafelé mozgatását görgős állványzat segíti. A rakós botozás előnye a nagyon nagy pontosságú etetés, valamint a hosszú ideig és pontosan az etetésen tartható szerelék, ennek megfelelően jellegzetes versenymódszer. A rakós botos technikával meglepően nagy halak is kifoghatók, ezért sokan hobbicélokra is szívesen használják olyan vizeken, ahol gyakoriak az etetéssel partközelve csalható több kilós halak.

7.2 Fenekező horgász módszerek

E módszereknél a végszerelékét valamilyen nehezéssel a vízfenékre süllyesztjük, a csalit is ott kínáljuk fel, a hal kapását pedig a horgászbot vagy a zsinór, illetve kapásjelző mozgása jelzi. Előnye, hogy jóval nagyobb távolságra, illetve áramló vagy mély víz esetén is könnyebben lehet horgászni aránylag rövidebb botokkal is. Hátránya a kapásjelzésből adódó kisebb érzékenység.

7.2.1 Hagyományos fenekező módszerek

A súly (ólom, etetőkosár, „tiroli-fa” stb.) segítségével az orsós horgászbottal nagy távolságra bedobható a szerelék, mely 1, 2 vagy 3 horoggal lehet felszerelve. A szerelék bejuttatását követően és a zsinór megfeszítése után a zsinórra kapásjelzőt tesznek, vagy a zsinór elektromos kapásjelzőbe kerül. A szerelék fajtájától és a módszertől függően a felcsalizott horog a vízfenéken vagy a felett közvetlenül lebeg.

Ilyen hagyományos fenekező módszer:

- klasszikus etetőkosaras pontyozás, keszegezés;
- klasszikus rablóhalas fenekezés partról;
- klasszikus rablóhalas fenekezés csónakból.

7.2.2 Bojlizás

A módszer nevét a speciális, nagyméretű, nagy energia- és fehérjetartalmú, jellegzetes, eredetileg főzött csali idegen elnevezéséről kapta. Jellemzően nagy halak (ponty, amur) kifogására és gondos bánásmód melletti fényképezést követő visszabocsátására kidolgozott módszer, mely jelenleg is gyorsan fejlődik. Jellemzője az erős, nagy terhelést bíró horgászbot,

a nagy kapacitású, jó minőségű orsó, az erős zsinór és a speciális végszerelék. A bojlizást rendszerint többnapos időszakra kiterjedő kampányszerű horgászat formájában úzik, ami során általában etetéssel próbálják a megfelelőnek vélt helyre csalni a nagytestű halakat. Gyakran igény a nagy távolságok elérése, ezért ahol a hasznosító engedi, dobás helyett sokszor inkább behordással (csónakkal, távirányítású etetőhajóval) juttatják be a végszerelékét.

7.2.3 Feederezés

Olyan fenekező módszer, mely során a horog (horgok) ún. feederkosár és/vagy csúszó ólom mellé kerül(nek), és a hal kapását a különböző érzékenységgű színes botspiccek megrándulása jelzi. Jellemző az érzékeny, finom zsinór és a speciális végszerelékek, amik még nagyobb távolságok esetén is lehetőséget biztosítanak a halak megfogására. Az érzékeny botspiccek a legkisebb mozdulatra is reagálnak. A feederbotok finom, közepes és kemény kivitelben készülnek, hosszuk általában 3,3 és 4,2 m között mozog. A módszer sajátossága, hogy a botot a vízparttal 45 fokos szögben helyezik el, hiszen így zár be a bot és a zsinór olyan szöveget, ami a jó kapásjelzést segíti. Folyóvizeken – különösen erős sodrásban – inkább meredeken felfelé állított bottal érik el ugyanezt a helyzetet, ami kedvezőbb, mert így kevesebb vízbe kerülő zsinórba fekszik bele az áramlás.

7.2.4 Pickerezés

A feeder módszerhez teljesen hasonló, de jóval finomabb fenekező módszer, a kapást itt is a finom botspicc megrándulása jelzi. A különbség a pickerbot hosszában (2,1-3 m), lágyabb és rugalmasabb testében, valamint a végszerelékben van. A rugalmasabb bottest a fásasztás során jobban fásasztja a halat, azonban ez a kisebb bothosszal párosulva azt is jelenti, hogy a nagyobb halak jóval kevésbé irányíthatóak. Dobósúlya kisebb, jellemzően 10-40 g, ami a megdobható távolságot és a használható végszerelégeket is behatárolja. Pickerbottal ritkán horgásznak 30-40 méternél messzebb, és gyakori az is, hogy ólomsúly kerül fel nehezeknek, az etetőanyagot pedig külön, etetőcsúzlival juttatják be. Érzékenysége miatt kiváló keszegező módszer, és gyakran jól használható a szeles időjárás miatt problémás úszózás helyett is.

7.3 Műcsalis horgászatok

E módszerek esetében a horgászat során a vízbe juttatott, illetve ott mozgatott műcsali utánozza a hal táplálékát vagy vetélytársát, így kihasználva zsákmányolási vagy territórium-védő ösztönét támadásra készíti a halat.

7.3.1 Pergetés

Olyan aktív horgászat, mely során a horgász csónakból, partról vagy vízben állva a bedobott műcsalit az orsó segítségével visszafelé húzza és a pergető bottal mozgatja a megfogni kívánt hal vélt vagy tudott tartózkodási helyének közelében. Kiválóan alkalmas ragadozó halak

sportszerű horgászatára. Ultra könnyű műfaja (süger, pisztráng) mellett csuka, süllő és nagyméretű harcsa fogására is alkalmas módszer. A csónakkal végzett műcsali-vontatás a *sleppelés*.

Eszközei:

- *wobblerek* (egy- vagy kétrészes, halat utánzó műcsalik 2 db egy-, két- vagy háromágú horoggal szerelve; van felszínen, vízközt és mélyen járó változat);
- *twisterek, plasztikhalak* (súlyozott horogra húzott, jellegzetes mozgást produkáló lágy PVC formák);
- *villantók* (körforgók vagy támolygók, fémből készült, natúr vagy színezett, hármashoroggal szerelt műcsalik)

7.3.2 Műlegyezés

Klasszikus, sportszerű horgászati módszer, melynek alkalmazása során a szerelék végén vékonyodó előkére szerelt igen könnyű műlegyet a legyezőbot jellegzetes mozdulataival kidobott nehéz legyezőzsinór juttatja el a kívánt helyre. A jellegzetesen finom, de rugalmas legyezőbot végére kerül a zsinór tárolására szolgáló legyezőorsó. A bot, zsinór, orsó összhangját tekintve különböző erősségű (3-4-5-6-7-8-9 stb. osztályú) készítményt lehet összeállítani a vízterület, illetve a fogható fajok ismeretében. Műlegyező módszerrel nemcsak klasszikus ragadozóhalak vagy pisztrángfélék, hanem a hazai halfauna jelentős része eredményesen horgászható.

Módszerei: *szárazlegyezés* (vízfelszínre eső vagy úszó rovarok utánzatai); *nedveslegyezés* (vízközt úszó hal- és rovarutánzatok vagy ún. fantázialegyek, streamerek); *nimfázás* (mederfenéken úszó vagy sodródó ízeltlábú-utánzatok.)

8 A ZSÁKMÁNNYAL VALÓ KÍMÉLETES BÁNÁSMÓD

8.1 Jogszabályi előírások

Valamely fogási tilalom alá eső faj véletlenül megfogott egyedét vagy a méret- és mennyiségi korlátozások által tiltott halat a horogtól óvatosan és gyorsan megszabadítva, vagy ha ez sérülésmentesen nem lehetséges, akkor a zsinórt a szájnyílás előtt elvágva – haladéktalanul vissza kell helyezni élőhelyére, akkor is, ha sérült, beteg vagy elpusztult.

Tilos a megfogott halak kínozása. A megfogott, és kifogott halakkal úgy kell bánni, hogy az azok számára okozott fizikai sérülés ne haladja meg a horgászmodszerekből adódó szükséges minimumot. A megtartani nem kívánt halat – horgászverseny kivételével – azonnal vissza kell helyezni a vízbe. A kifogott halakat azok elpusztításáig maradandó sérülést nem okozó módon élve kell tartani, vagy azonnal le kell ölni.

Horogra kívülről, nem a fejrészen akadt halat megtartani tilos.

Az őshonos halállomány védelme érdekében máshonnan származó idegenhonos halakat a vízbe engedni, és az inváziós idegenhonos halakat – a kívülről akadást kivéve – visszaengedni tilos.

A kifogott halat kizárólag gyorsan és kíméletesen leölve lehet annak eredeti életterét biztosító víztesten kívül tárolni és onnan elszállítani. Csónakos horgászat esetén az elszállítás a csónak horgászat befejezése utáni elhagyását, a be- és kiléptető ponttal ellátott nyilvántartott halgazdálkodási vízterület és haltermelési létesítmény esetében a kijárat ponton való áthaladást jelenti. A 30 cm-nél kisebb testhosszúságú hal elszállítható élve is, kizárólag olyan tárolóedényben, amely biztosítja a számára a szükséges oxigéntartalmú vizet, és minimalizálja az állatot érő stressz hatásokat.

8.2 Etikai, horgászrendi előírások

A hal gerinces élőlény, ezért az állatvédelmi törvény vonatkozó rendelkezései a halakkal kapcsolatos tevékenységekre is mérvadó, ám emellett, mint az élővilág része, a hal és a halállomány tiszteletet és védelmet érdemel. A jogszerűen kifogott hal megtartása nem jelentheti annak lassú, kínos halálát.

A hal kíméletes megfogása és kiemelése érdekében a horgászmodszertől és a zsákmányolt hal méretétől függően merítő szákot kell alkalmazni.

A horgász köteles mindent elkövetni a kíméletes horogszabadítás érdekében. A kifogott hal kíméletes megfogása (vizes kézzel, vizes ruhával) után haladéktalanul meg kell határozni annak fajtát, fogható vagy nem fogható státuszát, méretét, jogszerű megtarthatóság esetén annak szándékáról határozni kell. A meg- vagy kifogott hal horgász általi tetszőleges jelölése, csonkítása tilos.

A halat a vízbe visszabocsátjuk, nem visszadobjuk. A külső és belső sérülések elkerülése végett mindenképpen el kell kerülni a visszabocsátásra szánt hal leejtését. A visszaengedéskor a halat csak akkor szabad elengedni, ha az már az egyensúlyi helyzetét önerőből fenn tudja tartani, valamint mozgása (szabadulási reflex) beindult.

Nagytestű visszabocsátásra szánt halat a szákolást követően puha felületre (benedvesített halmatrac vagy növényzet) kell helyezni, a horogszabadítást követően – legfeljebb gyors fényképezés után – haladéktalanul, megfelelő vízmélységben vissza kell bocsátani.

A hal kíméletes megtartására lehetőleg csomómentes anyagú, gyűrűs szákot kell alkalmazni, azt megfelelő vízmélységben elhelyezni. A drótszák (a törpeharcsa kivételével), valamint épített fém haltároló (ketrec) használata hal tartására tilos.

A horgász egyéni felelőssége a választott célhalaknak megfelelő, halkíméletet is biztosító horgászszerszámok és horgászfelszerelések alkalmazása, valamint a horgászat teljes időtartama során a horgászatra alkalmas fizikai állapotának fenntartása.

Ragadozóhal-horgászatnál az indokolatlan nyeletés tilos.

A megtartani nem kívánt halakról terítékfotó csak kivételes esetben, a horgászversenyek mérlegelésekor, illetve egyedi halgazdálkodási hasznosítói engedéllyel készíthető. A színezett fertőtlenítők használata csak a fotózás után támogatott. Ekkor a hal minden látható sebének fertőtlenítése is ajánlott, az esetleges élősködők eltávolítása mellett.